

Ruokintapaikkojen linnuston talvenaikaiset vaihtelut 1991–2020

Risto A. Väisänen

■ Kuvaan ruokintapaikkaseurannan 30-vuotisen aineiston perusteella 61 lajin talvenaikaisen vaihtelun. Ryhmittelen ruokalaadut ja monipuolisen tarjonnan houkuttelemat ruokavieraat uudella tavalla. Seurantaan on osallistunut 800 henkilöä 936 ruokintapaikalla Hangosta Utsjoelle.

Ruokintapaikan tarkkailuun voi osallistua jokainen lintujen ruokkija, joka tuntee tavallisimmat talvilinnut ja -nisäkkäät. Aluksi rajataan rakennusten, puiden tms. avulla seuranta-alue sen mukaan, missä ruokavieraat tavallisesti syödessään ja lepäillessään oleilevat. Tältä alueelta lasketaan tai arvioidaan kaikki eläimet, jotka tulevat sinne tarjolla olevan ravinnon houkuttelemisena. Mukaan otetaan myös esim. varpushaukka tai varpuspöllö, jotka vierailevat paikalla pikulintuja saalistamassa. Tilapäiset kävijät, jotka eivät ole kiinnostuneita itse ruokintapaikasta, ja ylilentävät linnut jätetään pois.

Tarkkailu kestää lokakuun alusta huhtikuun loppuun. Havainnot ilmoitetaan puolen kuukauden jaksoina. Mukaan otetaan vain varmasti tunnetut lajit. Jokaiselta jaksolta merkitään eri eläinlajeista suurin kerralla nähty määrä, mutta "parhaan päivän" yksilömäärän lisäksi voi halutessaan esittää myös "toiseksi parhaan päivän" ja jakson keskusarvon eli mediaanipäivän yksilömäärän. Lajien ja lukumäärien lisäksi kootaan tietoja mm. havainnoinnin tehokkuudesta, ravinnon määrästä ja laadusta sekä sairauksien, risteymien ja poikkeavien värimuotojen esiintymisestä.

Seuranta on tehty 32 talvena 1989–2020 yhteensä 936 ruokintapaikalla, joilta on täytetty 6 346 yhden talven tulokset sisältävää lomaketta. Keskimääräinen osallistuja on ollut mukana neljän talven ajan (mediaani). Kokeneet tarkkailijat (399 henkilöä, jotka ovat osallistuneet 5–32 talvena) ovat keränneet 83 % koko seuranta-aineistosta.

Projektin palauteraportit on julkaistu Linnut-vuosikirjassa ja Linnustonseurannan nettisivuilla. Kaksi tuoreinta raporttia kertoivat linnuston koostumuksesta Lapin ruokintapaikoilla (Väisänen 2014) ja ruokintapaikkojen linnuston pitkäaikaismuutoksista eri osissa Suomea (Väisänen 2018). Viimemainitussa kehitin ruokintapaikka-analyseissä käyttämäni aluejakoa (Etelä-Suomi, Väli-Suomi ja Lappi) laajentamalla Väli-Suomen kattamaan 450 km Jyväskylän tasolta Rovaniemen eteläpuolelle. Havaitsin myös, että seurannan alkutalvien 1989–1990 tuloksia ei kannata ottaa mukaan valtakunnallisiin vertailuihin, koska Lapista paikkoja oli vähän.

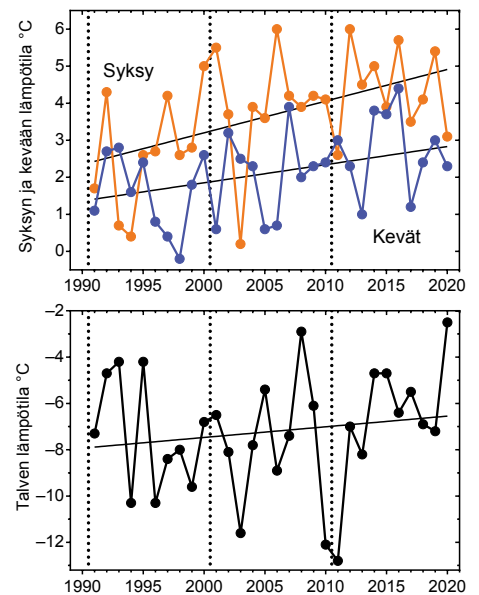
Raportteja edelsi artikkeli ruokavieraslajien esiintymisen vaihtelusta talven aikana (Väisänen 2008). Päivitin nyt tuon linnustonseurannan kannalta keskeisen teeman tulokset 61 lintulajilla. Analyysit perustuvat talvesta 1991 alkaen kolmeen kymmeneen talven kauteen.

Ruokinnasta riippuvaisten talvilintujen me otot ovat muuttuneet viime vuosikymmeninä, kun ruokien tarjonta on monipuo-

listunut, samalla kun ilmastonmuutos on nostanut keskilämpötiloja (Väisänen 2014, Ruosteenoja ym. 2016). Valotan lajiraporttien taustaksi ensin ilmaston kehitystä ja ruokien tarjonnan muuttumista sekä ryhmittelen ruokavieraat niiden talven aikaisen esiintymisen perusteella.

Ilmaston lämpeneminen

Maailmanlaajuinen ilmaston lämpeneminen näkyy jo Suomessa: vuosikeskilämpötila on noussut 1880-luvulta nykypäivään noin kaksi astetta (Ilmasto-opas 2020). Vuodenaikainen lämpeneminen on ollut voimakkainta talvella, 2–3 astetta, ja vähäisintä kesällä, vain runsas yksi aste. Kun otetaan mukaan 30 viime vuotta, syys-, talvi- ja kevätlämpötilat ovat nousseet 2,4, 1,1 ja 1,5 astetta, mikä kertoo lämpenemisen kiihtymisestä (kuva 1; vertaa verkossa olevan Ilmasto-opaan kuviin). Ruokinta-

Kuva 1. Suomen syksyn (syys–marraskuu), talven (joului–helmikuu) ja kevään (maalis–toukokuu) keskilämpötilan vaihtelu 1991–2020. Pystyt pisteiviivat erottavat ruokintapaikkojen seurannan kymmenluvut. Regressiosuorat osoittavat lämpötilan riippuvuuden vuodesta. Vaaka-akseli on "talvikeskeinen", joten kunkin vuosiluvun kohdalla ovat pystysuunnassa talven ja sitä edeltäneen syksyn sekä talven seuraavan kevään lämpötilat. Esim. oikeassa reunassa ovat allekkain syksyn 2019, keski-talven 2019/2020 ja kevään 2020 lämpötilat (laskettu Ilmatieteen laitoksen kuuden sääaseman kuukausilämpötiloista: Helsinki, Jyväskylä, Kuopio, Oulu, Kajaani ja Sodankylä).

Fig. 1. Seasonal variation of temperature in Finland in 30 years with regression lines: above are autumn (Syksy) and spring (Kevät), winter (Talvi) is below. Values of each monitoring winter are aligned, e.g. those of winter 2020: autumn 2019, midwinter 2019/2020 and spring 2020.

Ruokintapaikkojen valtalinnuista taliäinen on levinnyt laajimmalle ja sinitäinen on runsastunut jyrkimmin ja vakaimmin. Among the frequent species of feeding sites, the Great Tit *Parus major* is most widely distributed and the Eurasian Blue Tit *Cyanistes caeruleus* has increased most steadily and strongly. JARI KOSTET

Talvisin on tarjolla kymmeniä miljoonia kiloja linnunruokaa. Large amounts of food is offered each winter at the feeding sites of Finland. JARI KOSTET

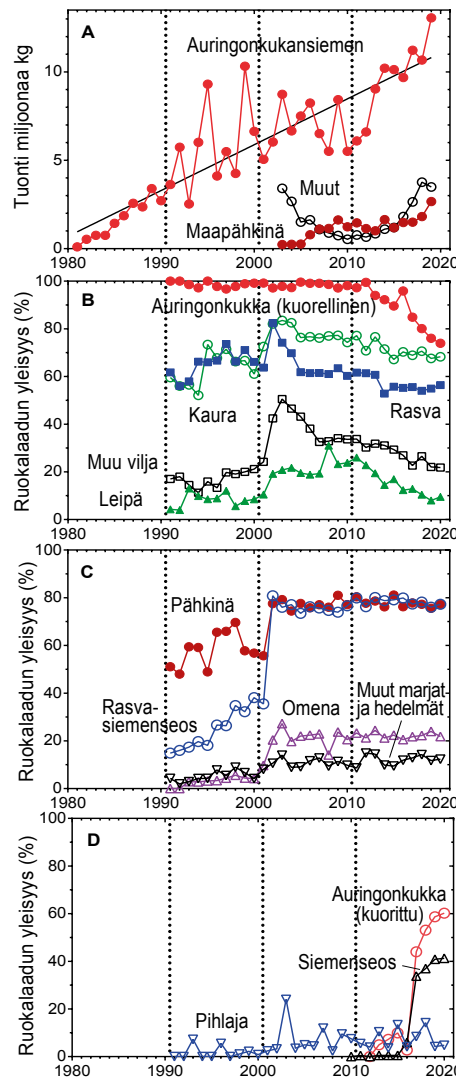
paikkojen lokakuusta huhtikuuhun kestävän seurantakauden keskilämpötila on noussut 1,5 astetta viime 30 vuoden aikana, mikä voi olettaa suosineen ruokintapaikkalajienkin talvehtimistä Suomessa. Etenkin talvien keskilämpötilat ovat kuitenkin vaihdelleet niin voimakkaasti, että lämpötiloja on hankala rinnastaa yksityiskohtaisesti ruokintapaikkojen seurannan tuloksiin.

Ruokien tarjonnan muutokset

Ruokaviraston 1980-luvun alusta lähtien keräämät linnunruokien tuontitiedot kertovat jatkuvasta kasvusta ja monipuolistumisesta (kuva 2A). Talvesta 2017 alkaen on ruokintalomakkeella ollut käytössä 21 ravinnon tarjonnan laatuluokkaa, joista on toivottu painot enintään 0,1 kg:n tarkkuudella.

Talvien 1991–2020 seuranta-aineistossa on yhteensä 5 130 vuosittaista arviota ruokintapaikkojen 21 ruokalaadun painoista. Paikan ruokien painosumman keskiarvo on ollut 125 kg, mediaani 85,5 kg ja vaihteluväli 1,8–1 749 kg. Joukossa on ainakin 200 isoa poikkeusarvoa eli 400–1 749 kg:n painoa, jotka helposti painottavat laskelmia.

Isojen ruokintapaikkojen vaikutuksen vähentämiseksi poimii 12 yleisintä ruokaa, jotka esiintyvät vähintään kymmenessä prosentissa paikoista. Laskin kunkin talven osalta kunkin ruokalaadun yleisyysindeksin, joka kertoo niiden paikkojen prosent-

Kuva 2. Ruokien tarjonnan kehitys. (A) Ruokintapaikoilla tarjottujen auringonkukan siementen, maapähkinöiden ja muiden linnunruokien kuten siemensekoitusten ja talipallojen tuonti miljoonina kiloina (aineisto: Ossi Ala-Mantila, Ruokavirasto; Väisänen 2008, 2014). Auringonkukan tuonnin kasvu on piirretty lineaarinen regressiosuora. Pystyt pisteiviivat erottavat ruokintapaikkojen seurannan kymmenluvut. (B–D) Eniten tarjottujen 12 ruokalaadun yleisyyden muutokset ruokinnolla talvina 1991–2020. Yleisyys tarkoittaa niiden paikkojen prosenttiosuutta talven paikoista, joilla ruokalaatua tarjottiin. B-kuvan ruokien tarjonta on vähentynyt talvesta 2002 alkaen, samalla kun C-kuvan ruokien tarjonta on tasaantunut. D-kuva kertoo, kuinka pihlajanmarjojen tarjonta on vähitellen vakiintunut. Kuorittuja auringonkukansiemeniä ja kaupallisia siemensEOSia on alettu suosia talvesta 2017 alkaen.

Fig. 2. (A) Annual import to Finland (mill. kg, data: Ministry of Agriculture) of sunflower seeds (red) with regression line, peanuts (brown) and other foods of winter birds (circles, containing birdseed mixes, suets, etc.). Dotted lines depict the decades of the monitoring of winter birds at the feeding sites. (B–D) Frequency (% of sites) of 12 most common foods offered at the feeding sites: Sunflower seeds with shells (Auringonkukka (kuorellinen)), Grain of oats (Kaura), Lard (Rasva), Other grain (Muu vilja), Bread (Leipä), Nuts (Pähkinä), Suets and seeds (Rasva-siemenseos), Apples (Omena), Other berries and fruits (Muut marjat ja hedelmät), Sunflower seeds without shells (Auringonkukka (kuorittu)), Birdseed mixes (SiemensEOS), Rowan berries (Pihlaja).

tiosuuden, joissa kyseistä ruokaa tarjottiin. Ruoat on ryhmitelty yleisyyden vaihtelun perusteella kuvissa 2B–D.

Useat ruokien tarjonnan muutoksista sattuvat talviin 2002 ja 2017, jolloin osalistujien saama palaute saattoi jonkin verran vaikuttaa tuloksiin. Talven 2002 alkaessa ilmestyi Lapin ensimmäinen ruokintaraportti (Väisänen 2001), saatiin käyttöön Pekka Suopajärven laatima seurantatulosten Excel-tallennusohjelma ja seurannan paperinen tuloslomake tarkentui ruokalaatuojen ilmoittamisen osalta. Talven 2017 alkaessa otettiin käyttöön seurantatietojen nettitalennusohjelma Lintulauta, jossa olivat esillä 21 ruokalaatua. Niistä kerrottiin myös seurannan osallistujien saamassa saatteessa.

Lajiraportit

Seurannassa havaituista 135 lintu- ja nisäkäslajista ovat tässä mukana 61 yleisintä lintulajia, jotka oli ilmoitettu vähintään 70 lomakkeella. Otin kunkin paikan eri talvien aineistosta mukaan jaksot, joilla havainnoinnin tehokkuus oli hyvä (tarkkailtu 4–9 päivänä) tai erinomainen (tarkkailtu 10–16 päivänä). Jatkoin jakamalla lajin koko Suomen aineiston kolmeen kauteen, joiden kevätalvet ovat 1991–2000, 2001–2010 ja 2011–2020. Viidellä pohjoisella lajilla (lapintiaainen, kuukkeli, taviokuurna, tundraurpiainen ja pulmunen) otin kuitenkin mukaan vain Lapin (Pohjois- ja Keski-Lapin) runsaan aineiston. Laskin lajien keskitiheydet ”parhaan päivän” havainnoista eli kunkin lajin suurimmista jakson aikana kerralla nähdystä yksilömäärästä.

Diagrammien tulkinta

Kannanvaihtelukuvissa on yleisimmillä 25 lajilla rinnakkain lajin Etelä-Suomen, Väli-Suomen ja Lapin (Pohjois- ja Keski-Lapin) diagrammit. Muilla lajeilla on vain joko koko Suomen aineistosta (31 lajia) tai Lapin aineistosta (5 lajia) saatu kuvaaja. Tarkastelen lajin yleisyyttä ja runsautta jakamalla 30 tutkimustalvea kolmeen kauteen, joiden kevätalvet ovat 1991–2000, 2001–2010 ja 2011–2020.

Lajien runsausarvot perustuvat hyvin tai erinomaisesti tutkittujen puolen kuukauden jaksoiden parhaan päivän yksilömääriin. Runsauden yksikkönä on yksilömäärä paikkaa kohti. Esimerkiksi runsausarvo 2,0 tarkoittaa, että kyseisellä jaksolla havaittiin parhaan päivän yksilömääränä keskimäärin kaksi yksilöä. Laskin jaksojen keskirunsaudet aikaisemmissa raporteis-

sa niiltä paikoilta, joilla laji tavattiin talven aikana ainakin yhdellä jaksolla. Lajin runsauteen vaikuttivat siten vain sellaiset paikat, jotka vähintään kohtalaisesti täyttivät sen esiintymisvaatimukset. Laskin runsaudet nyt tilastollisesti oikeammin kaikkia seurantapaikkoja kohden, mikä on pienentänyt erityisesti harvinaisten lajien runsauksia.

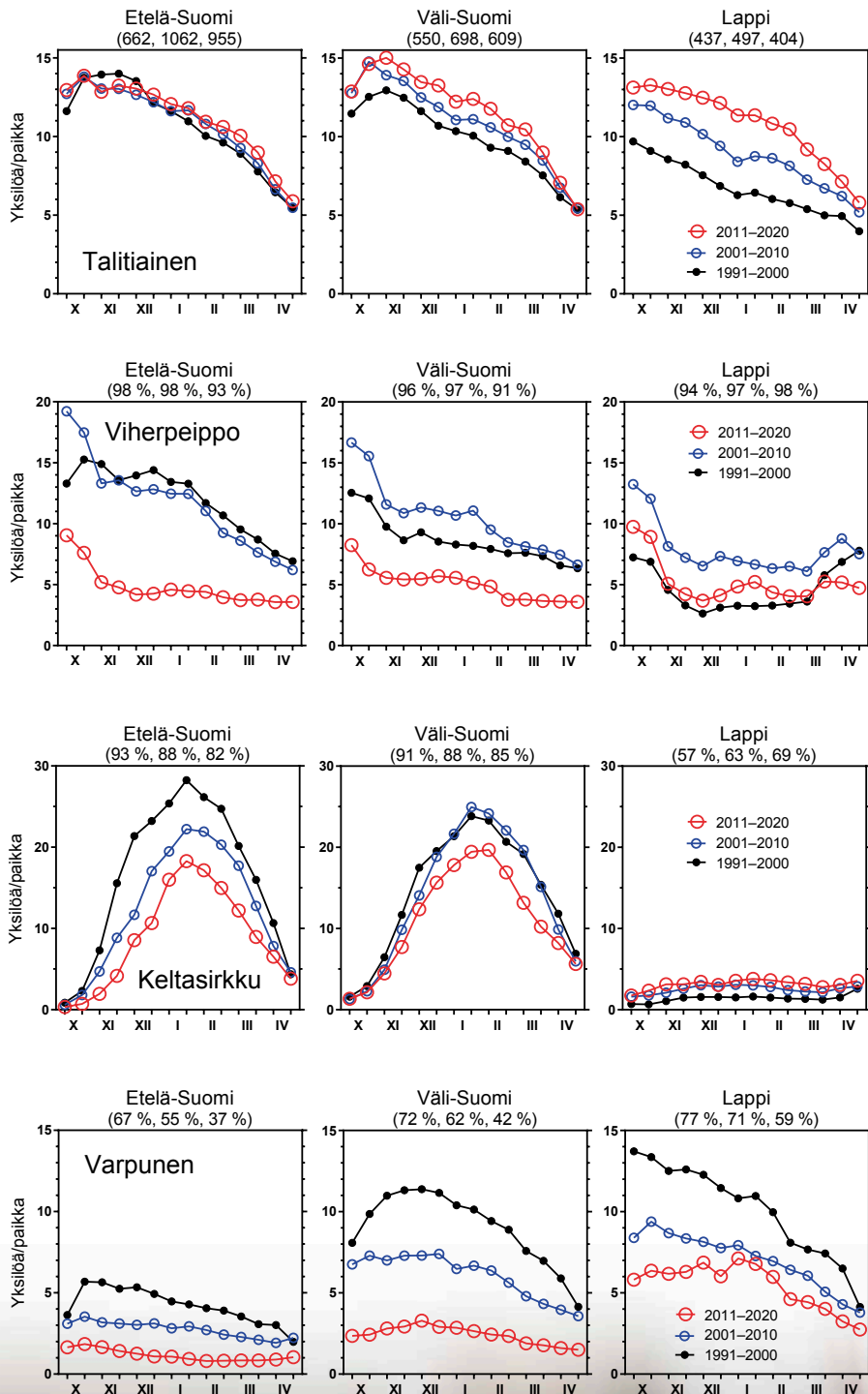
Kunkin kuvaajan vaaka-akselilla on roomalaisilla numeroilla 14 puolen kuukauden jaksoa lokakuun alusta huhtikuun loppuun. Niihin viitattaessa kuukauden ”alku” tarkoittaa aina alkupuoliskoa ja ”loppu” loppupuoliskoa. Pystyakselilla on runsaus eli keskimääräinen yksilömäärä paikkaa kohden. Murtoviivojen värit ja symbolit kuvaavat lajin runsautta kolmella kaudella. Jakson 14 (eli huhtikuun lopun) havainnointi aloitettiin vasta talvella 1997/1998, joten kauden 1991–2000 viimeisen jakson tiheys on laskettu vain kolmen talven aineistosta.

Diagrammeissa on otsikon alla suluissa kolme prosentiarvoa, jotka kertovat lajin yleisyyden eli tapaamispaikkojen osuuden alueen seurantapaikoista kolmella kaudella 1991–2000, 2001–2010 ja 2011–2020. Talitiäisellä on prosenttiarvojen tilalla ruokintapaikkojen määrät, joita on käytetty laskettaessa muiden lajien yleisyydet ja runsaudet. Talitiäisen yleisyys on aina yksitotisesti 100 %, sillä se on tavattu kaikkien vyöhykkeiden jokaisella kaudella erämaisillakin ruokintapaikoilla.

Diagrammin tekstissä lajin nimen perässä olevat luvut kertovat aineiston koon eli lajin vuotuisten tapaamispaikkojen yhteismäärän kolmella vyöhykkeellä E = Etelä-Suomi, V = Väli-Suomi ja L = Lappi (mukaan on otettu ruokintapaikat, joilla laji on tavattu ainakin jollakin jaksolla, jonka tutkimustehokkuus on ollut vähintään hyvä). Sitten seuraa luonnehdinta lajin esiintymisestä talven aikana ja tulkinta kuvista näkyvistä lajin yleisyyden ja runsauden muutoksista kolmella viime vuosikymmenellä.

Ryhmittelin 61 lajia talven aikaisen esiintymisen perusteella jatkamalla pääkomponenttianalyysiä, joka oli käytössä jo ensimmäisessä ruokintaraportissa (Väisänen & Hildén 1993). Sain tuloksetsi kaksi ryhmää, joista ensimmäisen lajit 1–46 ovat paikkalintuja, osittaismuuttajia ja vaelluslintuja. Toisen ryhmän lajit 47–61 ovat syksyyn tai kevääseen painotuvia muuttolintuja. Lajit ovat laskevassa runsausjärjestyksessä kummankin ryhmän sisällä:

1. Talitiainen *Parus major*
2. Viherpeippo *Carduelis chloris*
3. Keltasirkku *Emberiza citrinella*
4. Varpunen *Passer domesticus*
5. Sinitiaainen *Cyanistes caeruleus*
6. Punatulkku *Pyrrhula pyrrhula*
7. Urpiaainen *Carduelis flammea*
8. Harakka *Pica pica*
9. Hömötiainen *Poecile montanus*
10. Pikkuvarpunen *Passer montanus*
11. Tilhi *Bombycilla garrulus*
12. Närhi *Garrulus glandarius*
13. Käpytikka *Dendrocopos major*
14. Lapintiaainen *Poecile cinctus*
15. Kuukkeli *Perisoreus infaustus*
16. Taviokuurna *Pinicola enucleator*
17. Mustarastas *Turdus merula*
18. Vihervarpunen *Carduelis spinus*
19. Varis *Corvus corone cornix*
20. Kuusitiainen *Periparus ater*
21. Kesykyyhky *Columba livia*
22. Fasaani *Phasianus colchicus*
23. Naakka *Corvus monedula*
24. Räkättirastas *Turdus pilaris*
25. Tundraurpiainen *Carduelis hornemannii*
26. Töyhtötiainen *Lophophanes cristatus*
27. Pyrstötiainen *Aegithalos caudatus*
28. Varpushaukka *Accipiter nisus*
29. Harmaapäätikka *Picus canus*
30. Puukiipijä *Certhia familiaris*
31. Tikki *Carduelis carduelis*
32. Pähkinähakki *Nucifraga caryocatactes*
33. Varpuspöllö *Glaucidium passerinum*
34. Korppi *Corvus corax*
35. Pikkutikka *Dendrocopos minor*
36. Kanahaukka *Accipiter gentilis*
37. Pähkinänakkele *Sitta europaea*
38. Turkinkyhky *Streptopelia decaocto*
39. Palokärki *Dryocopus martius*
40. Pyy *Tetrastes bonasia*
41. Pikkukäpylintu *Loxia curvirostra*
42. Pohjantikka *Picoides tridactylus*
43. Hippiäinen *Regulus regulus*
44. Isolepinkäinen *Lanius excubitor*
45. Helmipöllö *Aegolius funereus*
46. Valkoselkätikka *Dendrocopos leucotos*
47. Peippo *Fringilla coelebs*
48. Järripeippo *F. montifringilla*
49. Punarinta *Erithacus rubecula*
50. Kottarainen *Sturnus vulgaris*
51. Pulmunen *Plectrophenax nivalis*
52. Sepelkyhky *Columba palumbus*
53. Rautiainen *Prunella modularis*
54. Punakylkirastas *Turdus iliacus*
55. Pajusirkku *Emberiza schoeniclus*
56. Nokkavarpunen *Coccothraustes coccothraustes*
57. Sinisorsa *Anas platyrhynchos*
58. Mustapääkerttu *Sylvia atricapilla*
59. Hemppo *Carduelis cannabina*
60. Laulurastas *Turdus philomelos*
61. Västäräkki *Motacilla alba*

1. Talitiainen *Parus major* (E 2 679, V 1 857, L 1 338) on ruokintapaikkojen yleisin lintu. Määrät kasvavat kauden alussa ja vähenevät loppupalven ajan. Talitiainen jatkaa kevättalvella ruokintapaikkojen hyödyntämistä pisimpään pohjoisessa. Sen muuttokausi päättyy marraskuussa, joten jouluihelmikuinen väheneminen johtuu talvikuolevuudesta ja päivän pitenemisestä; samanaikaisesti nähtävillä olevien määrä vähenee, kun ruokinnalla voi käydä harvemmin. Keskirunsaus on 30 vuodessa kasvanut 3 % Etelä-Suomessa, 14 % Väli-Suomessa ja 38 % Lapissa. Vaikka talitiainen on linja- ja talvilintulaskentojen perusteella runsain etelässä, ruokinnoilla kerralla havaittujen talitiaisten runsaus on nyt samansuuruisen koko maassa.

2. Viherpeippo *Carduelis chloris* (E 2 575, V 1 759, L 1 285) on runsaimmillaan ruokinnoilla jo lokakuussa, jonka jälkeen sen määrää vähentävät osittaismuutokset etelämmäksi ja talvikuolevuus. Esiintymisen kuvaaja on U-mallinen Lapissa, missä paluumuutos nostaa runsautta keväällä. Laji on niin tavallinen ruokintapaikoilla, että sen alueittaiset yleisyserot ovat olleet vähäisiä. 2000- ja 2010-lukujen välillä alkueläimen aiheuttama epidemia pudotti keskirunsausta –51 % Suomessa. Muutos oli jyrkin etelässä: –57 % Etelä-Suomessa, –48 % Väli-Suomessa ja –34 % Lapissa.

3. Keltasirkku *Emberiza citrinella* (E 2 328, V 1 630, L 842) runsastuu voimakkaasti ruokintakauden alusta tammikuun loppuun Etelä- ja Väli-Suomessa. Määrä vähenee loppupalven aikana marraskuussa havaitulle tasolle. Lapin niukka kanta kohentuu hieman syksyllä ja pysyy vakaana keski- ja kevättalven ajan. Keltasirkun yleisyys ja runsaus ovat vähentyneet Etelä- ja Väli-Suomessa ja kasvaneet Lapissa. Runsaus muuttui 30 vuodessa seuraavasti: Suomi –30 %, Etelä-Suomi –42 %, Väli-Suomi –20 % ja Lappi +91 %. Tämä on varmaankin etelässä osittain johtunut leudommista talvista. Keltasirkut eivät tule ruokinnoille, jos löytävät syötävää sulilta pelloilta.

4. Varpunen *Passer domesticus* (E 1 378, V 1 088, L 928) määrät kasvoivat käyräviivaisesti kauden aikana 1990-luvulla Etelä- ja Väli-Suomen ruokintapaikoilla. Lapissa ne olivat ruokinnalla jo kauden alkaessa. Talvella kuolevuus vähensi varpusia, ja keväällä ne alkoivat hakeutua reviereilleen. Kauden aikainen vaihte-

Viherpeippoja vierailee ruokinnoilla eniten heti ruokintakauden alussa. The European Greenfinch *Carduelis chloris* visits feeding sites in greatest numbers at the beginning of the feeding season. ARI SEPPÄ

lu on tasoittunut 30 vuodessa. Laji on runsain pohjoisen ruokinnoilla. Sen yleisyys väheni 28 prosenttiyksikköä Suomessa ja runsaus puolittui, mikä on yleisten ruokavieraiden jyrkin pudotus. Alueittainen muutos oli –55 % Etelä- ja Väli-Suomessa sekä –33 % Lapissa.

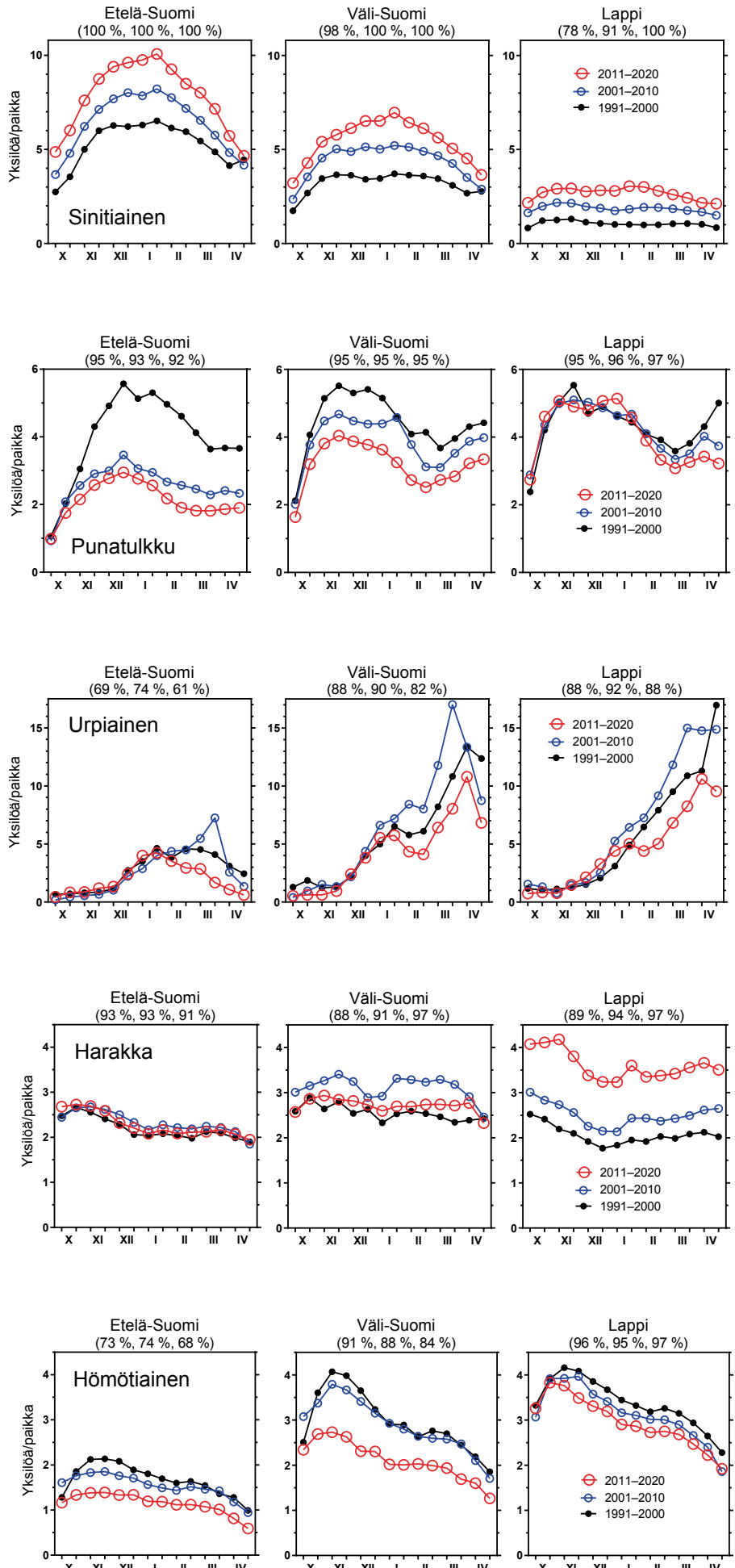
5. Sinitäinen *Cyanistes caeruleus* (E 2 677, V 1 846, L 1 194) kuuluu nykyisin ruokintapaikkojen neljän yleisimmän linnun joukkoon talitiaisen, viherpeipon ja punatulkun kanssa. Huippurunsaus havaitaan Etelä-Suomessa sydäntalvella, mutta Lapissa jo lokakuun lopussa. Sinitäisen riippuvaisuus ruokintapaikoista jatkuu kevättalvella pisimpään pohjoisessa. Laji on 2010-luvulla alkanut esiintyä kaikilla ruokinnoilla myös Lapissa. Se on runsastunut ruokintapaikoilla kaikkialla Suomessa. Keskirunsaus kasvoi noin kaksinkertaiseksi seurannan aikana.

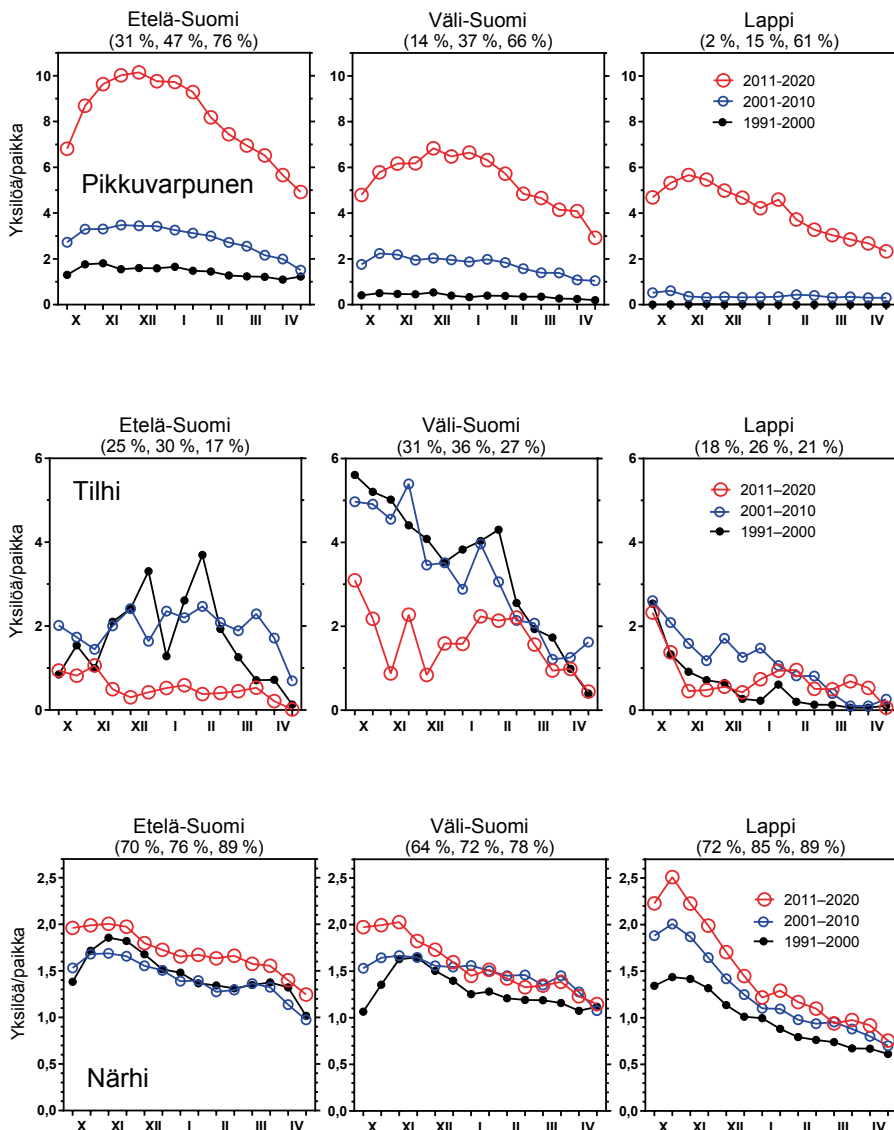
6. Punatulkkuja *Pyrrhula pyrrhula* (E 2 491, V 1 767, L 1 285) on erityisen paljon hyvinä pihlajanmarjavyösuina. Ne saapuvat syksyllä ruokintapaikoille hitaimmin etelässä. Huippurunsaus saavutetaan Etelä-Suomessa vuodenvaihteessa, mutta pohjoisempana jo marraskuussa. Runsaus vähenee loppupalvella ja pysyy tasaisena tai nousee keväällä. Laji taantui ruokintapaikoilla 30 vuodessa –47 % Etelä-Suomessa, –29 % Väli-Suomessa ja vain –8 % Lapissa. Keskirunsaus oli 1990-luvulla sama eri puolilla maata mutta kasvoi 2010-luvulla etelästä pohjoiseen.

7. Urpiaisia *Carduelis flammea* (E 1 826, V 1 605, L 1 196) vierailee ruokinnoilla niukasti vuoden loppukuukausina, kun puiden siemensadon rippeitä on vielä saatavilla, mutta sitten ruokintapaikkojen antimet alkavat houkutella yhä suurempia parvia tammikuusta huhtikuuhun. Etelä-Suomen määrät ovat olleet pieniä pohjoiseen verrattuna. Keväinen väheneminen alkaa huhtikuussa. Urpiaisen yleisyys ja runsaus olivat keskimäärin isoimmat 2000-luvulla ja pienimmät 2010-luvulla. Puiden siemensadon vaihtelu aiheuttaa hyvin suurta vuosivaihtelua urpiaiskannassa.

8. Harakan *Pica pica* (E 2 474, V 1 710, L 1 249) yleisyys kasvoi kahden pohjoisen vyöhykkeen ruokinnoilla, vaikka kasvun varaa oli niukasti lajin tavallisuuden vuoksi. Runsaus väheni korkeintaan viidenneksen talven aikana, joten harakan kanta oli sangen vakaa muihin lajeihin verrattuna. Vakain oli Etelä-Suomen kanta. Keskirunsaus nousi 2000-luvulla tilapäisesti Väli-Suomessa ja lähes kaksinkertaistui 30 vuodessa Lapissa. Harakat kertyvät nykyisin erityisen hyvin Lapin ruokinnoille.

9. Hömötiaiset *Poecile montanus* (E 1 912, V 1 630, L 1 283) saapuvat ruokintapaikoille marraskuun alkuun mennessä ja vähenevät sitten loppupalven ajan. Pudotus jyrkkenee keväällä pesimäpiireille siirtymisen vuoksi. Hömötiainen on selvästi taantunut ruokintapaikoilla. Sen yleisyys on vähentynyt viisi prosenttiyksikköä Etelä-Suomessa ja seitsemän prosenttiyksikköä Väli-Suomessa. Laji on niin tavallinen Lapin ruokinnoilla, että yleisyyden muutokset erottuvat heikosti. Hömötiainen väheni eniten Väli-Suomessa 2000- ja 2010-lukujen välillä, joten yleisrunsaus kasvaa nykyisin etelästä pohjoiseen suunnilleen yhtä paljon alueelta toiselle.

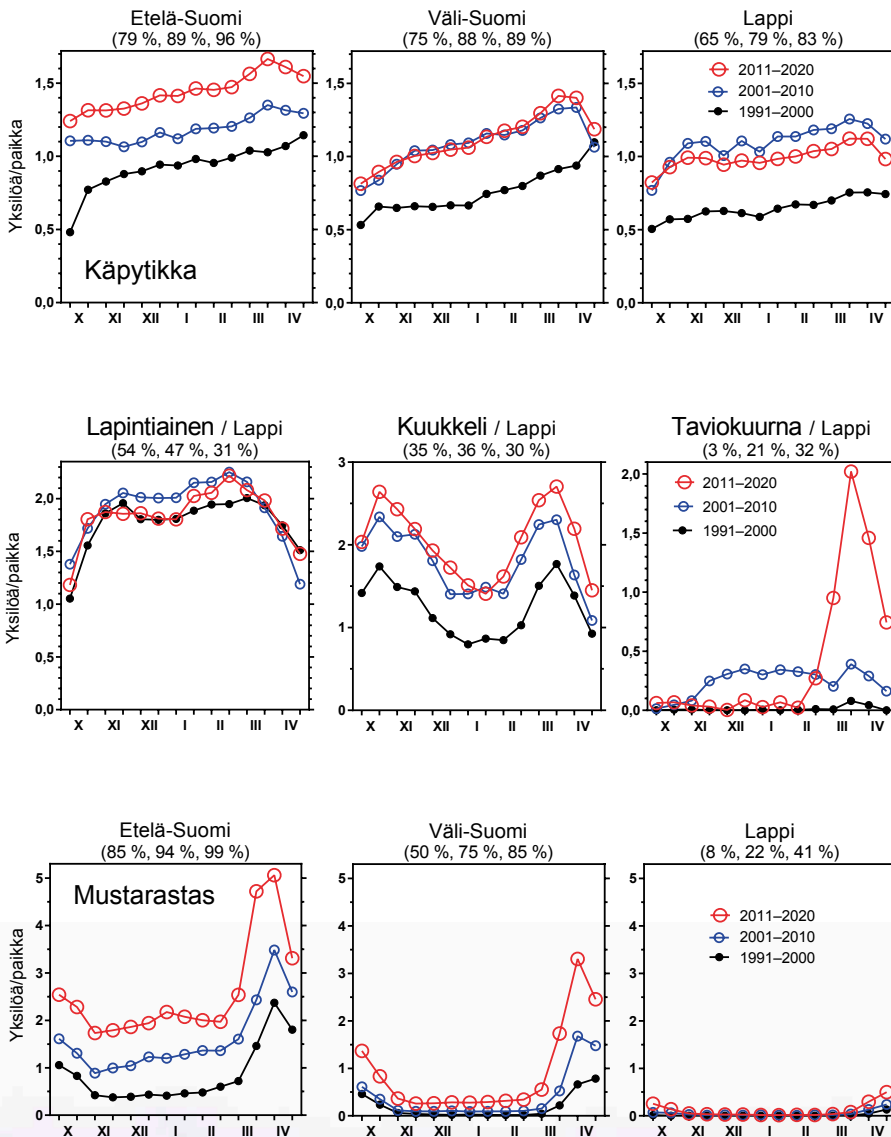

Menestyvän pikkuvarpusen kannat ovat kohta yhtä runsaita koko maan ruokintapaikoilla. The Tree Sparrow *Passer montanus* increases and will rapidly be equally numerous at the feeding sites from south to north Finland. PETRI VAINIO

10. Pikkuvarpusen *Passer montanus* (E 1 424, V 738, L 330) määrä nousee syksyllä ja vähenee sitten huhtikuulle asti. Laji on suuresti yleistynyt ja runsastunut kautta talven kaikkialla Suomessa viime 30 vuoden aikana. Yleisyys kasvoi Lapissa 30-kertaiseksi ja keskirunsaus yli kymmenkertaiseksi. Ruokintapaikkojen pikkuvarpuskannat ovat kohta yhtä runsaita Etelä-Suomesta Lappiin asti.

11. Tilhen *Bombycilla garrulus* (E 638, V 587, L 290) lukumäärä väheni Väli-Suomen ja Lappin ruokintapaikoilla 1990- ja 2000-luvuilla melko tasaisesti lokakuusta huhtikuun alkuun, kun keskitalvi oli parasta aikaa Etelä-Suomessa. Satunnaiset isot parvet aiheuttivat hyppyksiä kuvaajiin. Pihlajan hyviä marjatalvia oli niukasti 2010-luvulla. Niinpä tilhien ruokintapaikkavierailut vähenivät selvästi. Lajin yleisyys pieni kymmenisen prosenttia Etelä- ja Väli-Suomessa.

12. Närhet *Garrulus glandarius* (E 2 118, V 1 324, L 1 100) hakeutuvat ruokailupaikoille marraskuun alkuun mennessä – Lapissa jo aikaisemmin – jonka jälkeen talvikuoilleisuus tasaisesti vähentää lukumääriä. Pesimäreviireille siirtyminen näkyy närhimäärissä Etelä-Suomessa huhtikuun alusta alkaen ja Väli-Suomessa huhtikuun lopussa. Närhi on selvästi yleistynyt Suomessa (+17 prosenttiyksikköä). Laji on myös runsastunut, eniten syksyllä Lapissa, josta ovat 2000- ja 2010-luvuilla löytyneet Suomen isoimmat määrät.

Mustarastas runsastuu ruokintapaikoilla hyvin säännöllisesti vuosikymmenestä toiseen. Numbers of the Blackbird *Turdus merula* have grown very regularly at the Finnish feeding sites. MICHA FAGER

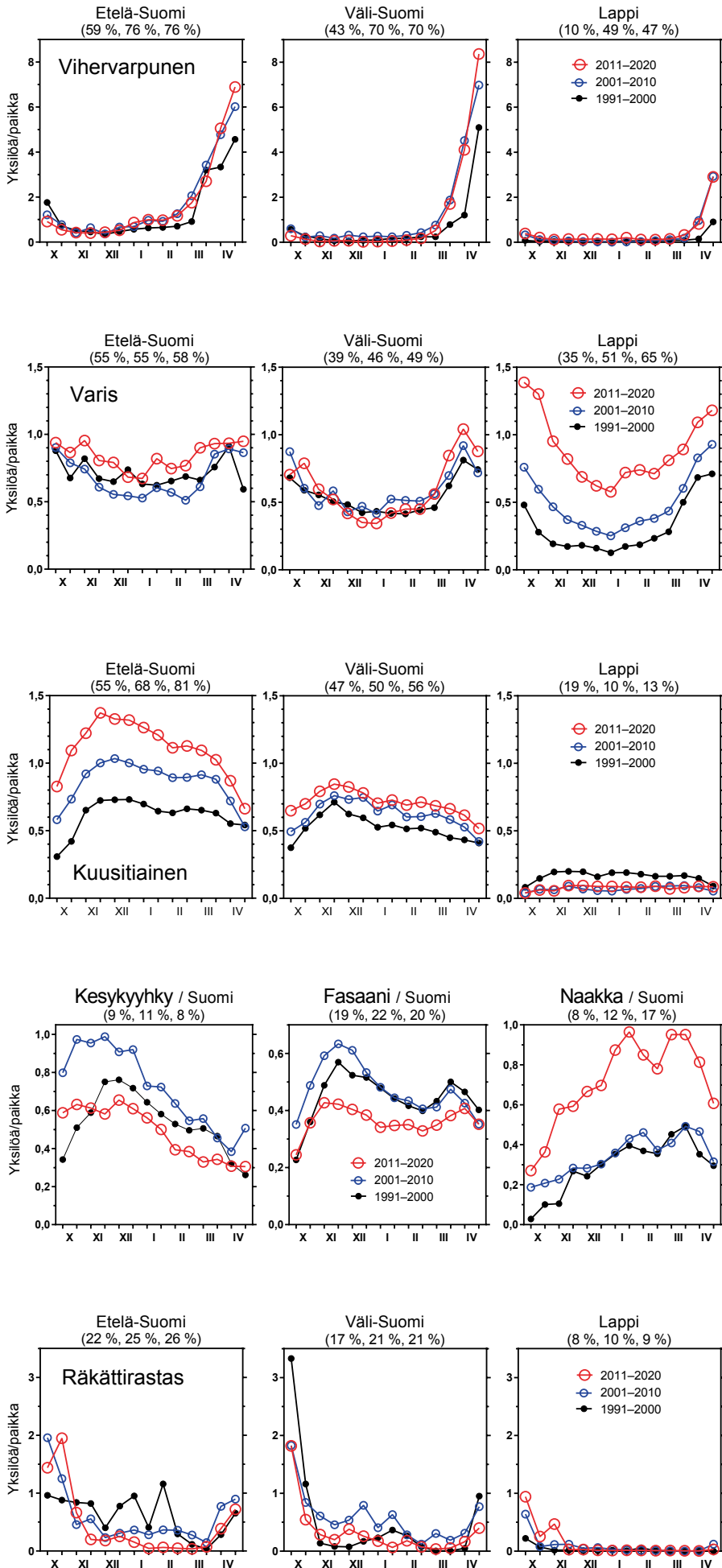
13. Käpytikkan *Dendrocopos major* (E 2 387, V 1 569, L 1 012) runsaus kasvaa ruokintapaikoilla nopeimmin syksyllä ja jatkuu heikompaina maaliskuulle asti. Määrät putoavat hieman pesimäkauden alkaessa. Lajin koko Suomen yleisyyssindeksi on noussut +17 prosenttiyksikköä. Etelä-Suomessa käpytikka esiintyy jo lähes kaikilla ruokintapaikoilla. Siellä sen keskirunsaus on kasvanut suoraviivaisesti 30 vuotta. Lapiissa käpytikkoja vieraili eniten 2000-luvulla.

14. Lapintiaiset *Poecile cinctus* (E 6, V 40, L 591) saapuvat Keski- ja Pohjois-Lapin ruokintapaikoille marraskuun alkuun mennessä. Määrät pysyvät korkeina maaliskuulle asti ja alkavat sitten pudota reviereille siirtymisen vuoksi. Lapintiaisen yleisyys väheni 30 vuodessa 23 prosenttiyksikköä, vaikka keskirunsaus pysyi melko vakaana. Erämaisten, usein hyvien lapintiaispaiikkojen osuus on vähentynyt Lapis-seurannan aikana (Väisänen 2014), mikä on voinut pienentää lajin yleisyyttä.

15. Kuukkelin *Perisoreus infaustus* (E 1, V 58, L 449) runsaushuippu on pohjoisilla ruokintapaikoilla syksyllä ja kevättalvella, sillä laji viettää puolihorteista hiljaiselämää kylmimmän sydäntalven ajan. Huhtikuussa alkaa siirtyminen pesimäreviireille. Kuukkelin yleisyys on hieman pienentynyt (erämaisten paikkojen vähentyessä, ks. lapintiainen), mutta runsaus on noussut 60 %, joten vieraillevien parvien koko on kasvanut erityisesti 1990- ja 2000-lukujen välillä.

16. Taviokuurnan *Pinicola enucleator* (E 17, V 78, L 245) yleisyys ja runsaus ovat kasvaneet ruokintapaikoilla aloitetun pihlajanmarjojen tarjonnan myötä. Lapin (eli Keski- ja Pohjois-Lapin) aineisto kertoo, kuinka taviokuurna on sopeutunut ruokintapaikkojen käyttäjäksi viime 30 vuoden aikana. Taviokuurnapaikkoja oli 1990-luvulla 5, 2000-luvulla 102 ja 2010-luvulla 128. Määrät jakautuivat 2000-luvulla melko tasaisesti marraskuun lopusta alkaen koko kaudelle, mutta painoutuivat 2010-luvulla kahdelle kevätkuukaudelle.

17. Mustarastaan *Turdus merula* (E 2 494, V 1 315, L 309) syysmuuton loppuvaiheessa lukumäärät vähenevät marraskuun alkuun saakka. Sitten Etelä-Suomessa talvehtivat yksilöt keskittyvät yhä tarkemmin ruokintapaikoille, kunnes saavat keväällä tuhdin täydennyksen paluumuuttajista. Pohjoisempina laji on harvinainen marraskuusta maaliskuun alkuun. Mustarastaita on liki kaikilla ruokintapaikoilla Etelä-Suomessa ja lähes puolella Lapin ruokintapaikoista. Sen runsaus on kasvanut säännöllisesti vuosikymmenestä toiseen.

18. Vihervarpusen *Carduelis spinus* (E 1 928, V 1 157, L 477) esiintyminen vaihtelee suuresti talvesta toiseen puiden siemensadon mukaan. Etelä-Suomessa saattaa keväällä ruokinnolle saapua suuria vihervarpusparvia ja pienempiä määriä voi vierailta kautta talven. Pohjoisempaa vihervarpunen on selvemmin kevätvieras – Väli-Suomessa maaliskuun lopusta ja Lapissa huhtikuusta alkaen. Sen yleisyys on noussut 17 prosenttiyksikköä Etelä-Suomessa, 27 prosenttiyksikköä Väli-Suomessa ja vielä enemmän Lapissa, mutta osin ehkä siksi, että laji on opittu tuntemaan paremmin. Runsaus on kasvanut kaikkialla.

19. Varis *Corvus corone cornix* (E 1 512, V 832, L 671) vieraillee nykyisin jo yli puolella Suomen ruokintapaikoista. Niitä käy Etelä- ja Väli-Suomen ruokintapaikoilla melko tasaisesti kautta talven, kuitenkin normaalia enemmän muuttokausilla. Varis oli Lapissa 1990-luvulla muuttolintu, joten keskitalvisia vierailijoita oli niukasti. Tilanne on sittemmin muuttunut. Yleisyyden ja runsauden kasvun perusteella Lappiin jää talvehtimaan yhä enemmän variksia ja muuttokaudella ne hyödyntävät erityisen tiuhaan ruokintapaikkoja.

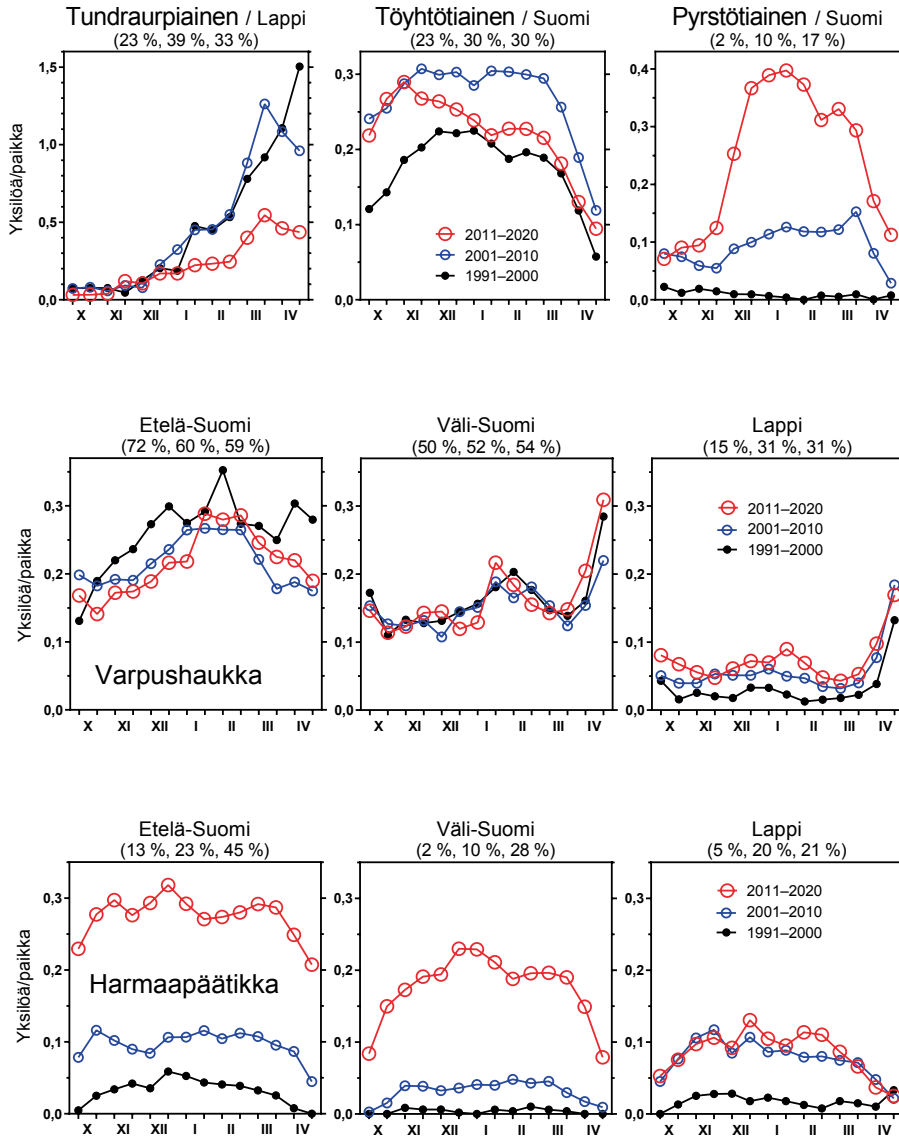
20. Kuusitiaisia *Periparus ater* (E 1 866, V 949, L 186) on ruokinnalla tavallisimmin yhtäaikaaisesti yksi tai kaksi. Laji saapuu marraskuun loppuun mennessä ja vähenee loppupalven ajan. Sen yleisyys ja runsaus ovat kasvaneet Etelä- ja Väli-Suomen ruokinnolla 30 vuodessa, toisin kuin Lapissa. Lapin parhaat kuusitiaisalvet koettiin 1990-luvun alun syysvaellusten jälkeen (ks. vanhempia raportteja).

21. Kesykyhky *Columba livia* (E 235, V 281, L 47) siirtyy ruokintapaikoille syksyllä. Kanta vähenee marras-joulukuun huipusta suoraviivaisesti puoleen loppupalven aikana. Joillakin paikoilla esiintyneet suuret parvet kasvattivat satunnaisvaihtelua aikaisemmissa raporteissa. Kuvaajat ovat nyt selkeytyneet aineiston kasvettua. Yleisyys ja runsaus olivat isoimmat keskimmaisella vuosikymmenellä. Määrät vähenivät noin kolmanneksen 2010-luvulle tultaessa.

22. Fasaani *Phasianus colchicus* (E 919, V 269, L 16) hakeutuu ruokinnolle marraskuun loppuun mennessä. Kanta vähenee sydäntalvella talvittapioiden vuoksi. Fasaanin havaittavuus paranee maaliskuun lopussa. Lajin yleisyys ei ole muuttunut Suomen ruokintapaikoilla, mutta runsaus putosi kolmanneksen 2000- ja 2010-lukujen välillä, minkä voisi selittää siirtoistutusten väheneminen.

23. Naakan *Corvus monedula* (E 531, V 195, L 8) runsaus kasvaa suoraviivaisesti syys-tammikuun ajan ja vähenee sydäntalven lukemista vasta huhtikuussa. Lajin yleisyysindeksi on noussut yhdeksän prosenttiyksikköä. Runsaus kaksinkertaistui kahden viime vuosikymmenen välillä.

24. Räkättirastaa *Turdus pilaris* (E 662, V 370, L 119) – kuten muidenkin rastaiden – aineisto painottuu hyviin pihlajanmarjatalviin, joita osui vähiten viime kymmenluvulle. Räkätettä vieraillee ruokinnolla tavallisesti eniten seurantakauden alussa ja lopussa, mutta toisinaan huomattavia määriä myös keskitalvella. Lapin (= Keski- ja Pohjois-Lapin) havainnot painottuvat alkusyksyyn. Räkättirastaa yleisyydessä tai runsaudessa on vähän selkeitä pitkäaikaisuuntouksia.

25. Tundraurpiainen *Carduelis hornemanni* (E 208, V 307, L 427) talven aikainen esiintyminen Lapin ruokintapaikoilla muistuttaa edellä urpiaisella kuvattua (tundraurpiaisen Etelä- ja Väli-Suomen diagrammit: ks. Väisänen 2008: 74). Yleisyys kasvoi 1990- ja 2000-lukujen välillä, mihin saattoi vaikuttaa se, että laji opittiin paremmin erottamaan urpiaisesta. 2010-luvulle tultaessa tundraurpiaisen yleisyys väheni kuusi prosenttiyksikköä ja keskirunsaus putosi puoleen.

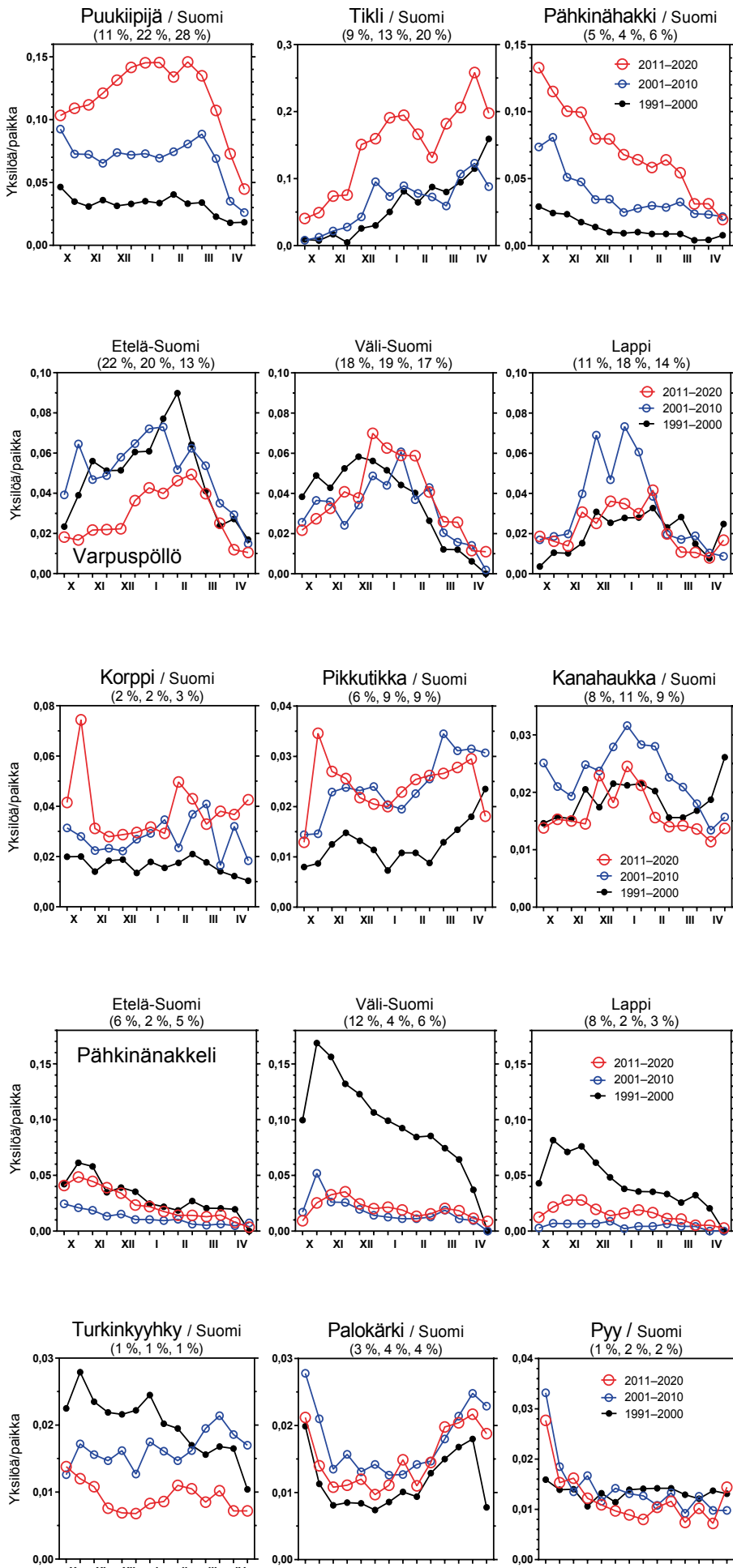
26. Töyhtötiainen *Lophophanes cristatus* (E 1 034, V 595, L 24) on harvalukuinen ruokavieras Etelä- ja Väli-Suomessa. Se saapuu syksyllä marraskuun loppuun mennessä. Yksilömäärä on sen jälkeen jaksosta toiseen vaihdellen pysynyt tasaisena tai loivasti vähentynyt maaliskuun alkuun asti ja keväällä pudonnut reviereille siirtymisen vuoksi. Lajin yleisyys ja runsaus kasvoivat 1990-luvulta 2000-luvulle. 2010-luvulla töyhtötiaisen runsaus väheni talven aikana jyrkemmin kuin edellisellä vuosikymmenellä.

27. Pyrstötiainen *Aegithalos caudatus* (E 445, V 125, L 27) saapui ruokintapaikoille 1990-luvulla eniten syysvaellusten aikaan. Vierailut jatkuivat Etelä-Suomessa koko talven ajan, mutta Lapin pyrstötiaiset nähtävästi menehtyivät viimeistään sydäntalvella. Pyrstötiaisen esiintymisen huippu on siirtynyt 2000- ja 2010-luvuilla syksystä tammi-maaliskuulle. Monilla ruokintapaikoilla on nykyisin tarjolla hienojakoista ravintoa, joka auttaa pyrstötiaisia selviämään talvesta. Pesimäkanta on viime aikoina kasvanut, mutta maltillisesti verrattuna runsastumiseen talvisilla ruokintapaikoilla. Laji on oppinut hyödyntämään ruokintoja useammin.

28. Varpushaukka *Accipiter nisus* (E 1 675, V 965, L 344) hakeutuu ruokintapaikoille Etelä-Suomessa syksyn aikana. Huippu on keskitalvella, mistä runsaus vähenee keväällä kohden. Muualla Suomessa näkyy keskitalven huipun lisäksi vähäinen nousu syysmuuton ja voimakas maksimi paluumuuton aikaan. Varpushaukan pesimäkanta on pienentynyt Suomen petolintuseurannassa. Ruokinnolla vierailvat määrät ovat vähentyneet Etelä-Suomessa 1990-luvun jälkeen, mutta kasvaneet Lapissa. Lajin talvinen painopiste on tämän perusteella siirtynyt pohjoisemmaksi.

29. Harmaapäätikan *Picus canus* (E 754, V 252, L 207) runsaus kasvaa lokakuun alusta vuodenvaihteeseen ja vähenee keväällä erityisesti reviereille siirtymisen vuoksi. Myös talvi-kuolevuus jyrkentänee pudotusta ruokintakauden lopussa Väli-Suomessa ja Lapissa. Tikän koko Suomen yleisyysindeksi kasvoi 30 vuodessa +28 prosenttiyksikköä ja runsaus moninkertaistui. Syksyllä 1999 ja 2001 tapahtuneet vaellukset nostivat Lapin kannan nykyiselle tasolle.

Varpushaukka useimmin saalistaa ruokintapaikoilla etelässä keskitalvella ja pohjoisessa kevätmuuton aikaan. The Sparrow Hawk Accipiter nisus hunts at the feeding sites mostly in midwinter or during spring migration.
PETRI VAINIO

30. Puukiipijän *Certhia familiaris* (E 802, V 377, L 46) yleisyys ja runsaus kaksinkertaistuivat 1990–2000-luvuilla. Esiintyminen pysyi vakaana pääosan talvea, kunnes siirtyminen pesimäreiviireille alkoi keväällä. 2010-luvulle on saatu uudenlainen kuvaaja: runsaus kasvaa vuoden loppukuukausina suureksi ja pysyy korkeana sydäntalven ajan, kunnes pesimäkausi alkaa. 30 vuodessa lajin yleisyys on kasvanut +17 prosenttiyksikköä ja runsaus nelinkertaistunut. Puukiipijä on oppimassa ruokintapaikkalinnuksi. Se kuuluu talviruokinnassa uusista pienirakeisista ravintolaaduista hyönteisiin lajeihin.

31. Tiklin *Carduelis carduelis* (E 695, V 110, L 14) runsaus kasvaa koko ruokintakauden ajan. Laji on alkanut vieraila yhä useammalla ruokintapaikalla Etelä- ja Väli-Suomessa. Keski-runsaus kaksinkertaistui 1990-luvulta 2010-luvulle. Tikli on osittaisuuttaja. Tuoreimman kuvaajan keskitalven huippu kertoo talvehtiva kannan vierailuista ruokintapaikoilla. Kuvaajan myöhempi huippu osuu paluumuuton aikaan.

32. Pähkinähakkeja *Nucifraga caryocatactes* (E 114, V 139, L 33) vieraillee eniten ruokintakauden alussa. Määrä vähenee sangen suoraviivaisesti koko talven, kun loka–marraskuussa kerätään talvivarastot ja sitten elellään niiden kanssa hissukseen sydäntalvi. Ruokinnoilla yleistyneet pähkinät houkuttelevat sekä paikallista kantaa että vaeltaajia. Hakin yleisyys on vaihdellut vuosikymmenestä toiseen sen mukaan, osuuko aineistoon vaellusvuosia. Syysrunsaus on noin nelinkertaistunut viime 30 vuoden aikana.

33. Varpuspöllö *Glaucidium passerinum* (E 482, V 337, L 189) hakeutuu saalistamaan ruokintapaikkojen lintuja ja nisäkkäitä vuodenvaihteeseen mennessä. Helmikuun alusta alkaen varpuspöllöt alkavat tiiviimmin pysyä revireillään, joten niitä havaitaan harvemmin ruokintapaikoilla. 2000- ja 2010-lukujen välillä pöllöhavainnot hupenivat noin puoleen Etelä-Suomessa ja vähenivät myös valtakunnallisessa petolintuseurannassa, jonka aineisto kertyy pääosin etelästä.

34. Korppi *Corvus corax* (E 72, V 19, L 41) on harvinainen ja arka ruokavieras. Rauhallisilla ruokinnoilla vieraillevat parvet aiheuttavat tilapäisiä huippuja runsauskäyriin. Korpin yleisyys on noussut vuosikymmenestä toiseen. Muutoin aineistossa ei ole erityisiä suuntauksia.

35. Pikkutikka *Dendrocopos minor* (E 289, V 115, L 82) on reippaasti kasvattanut ruokintapaikkojen hyödyntämistä 1990-luvun jälkeen. Havaintomäärä kasvaa seurantakauden ajan, tosin notkahtaa hieman keskitalvella.

36. Kanahaukka *Accipiter gentilis* (E 294, V 183, L 75) on ruokinnoilla tavallisimmin nähty keskitalvella joulukuun lopusta helmikuun alkuun. Lajin yleisyys ja runsaus olivat suurimmillaan keskimmaisella vuosikymmenellä. Tulos yhtyy kanahaukan vähenemiseen valtakunnallisessa petolintujen seurannassa 2000- ja 2010-lukujen välillä.

37. Pähkinähakkeita *Sitta europaea* (E 111, V 125, L 54) vaeltaa Suomeen vuodesta toiseen suuresti vaihteleva määrä loka–marraskuussa. Runsaus putoaa suoraviivaisesti talven aikana kuolleisuuden vuoksi. Paluumuutto ta-

pahtuu huhtikuussa. Valtaosa linnuista kuuluu Siperiassa pesivään alalajiin. Suurvaellus koettiin viimeksi syksyllä 1995 (Väisänen 1996). Tämän yhden talven ansiosta nakkelin yleisyys ja runsaus olivat huipussaan Väli-Suomessa ja Lapissa 1990-luvulla.

38. Turkinkyyhkyjä *Streptopelia decaocto* (E 23, V 35, L 13) on ollut muutamilla ruokintapaikoilla eri osissa maata. Kyyhkyyn yleisyys on pysynyt ennallaan, mutta runsaus on vähentynyt noin puoleen. Vuosien 1986–89 ja 2006–2010 lintuatlaksien välillä turkinkyyhky jonkin verran runsastui, mutta aikajaksojen erilaisuus vaikeuttaa vertailua ruokintapaikoilla havaittuun taantumaan.

39. Palokärki *Dryocopus martius* (E 109, V 78, L 25) on harvinainen ruokavieras. Se saapuu tavallisimmin syksyllä, jolloin nuoret linnut kiertelevät, tai soidinkaudellaan maalishuhtikuussa. Lajin yleisyys ja runsaus ovat kasvaneet 1990-luvun jälkeen.

40. Pyy *Tetrastes bonasia* (E 35, V 85, L 0) on useimmin nähty kauden alussa joillakin metsäisillä ruokintapaikoilla. Havainnot ovat hieman vähentyneet 30 vuodessa, mikä saattaa johtua erämaisimpien ruokintapaikkojen osuuden pienenemisestä.

41. Pikukäpylintu *Loxia curvirostra* (E 47, V 40, L 31) on harvinainen ruokavieras. Runsaus kasvaa talven aikana. Yleisyys ja runsaus olivat suurimmat 1990-luvulla.

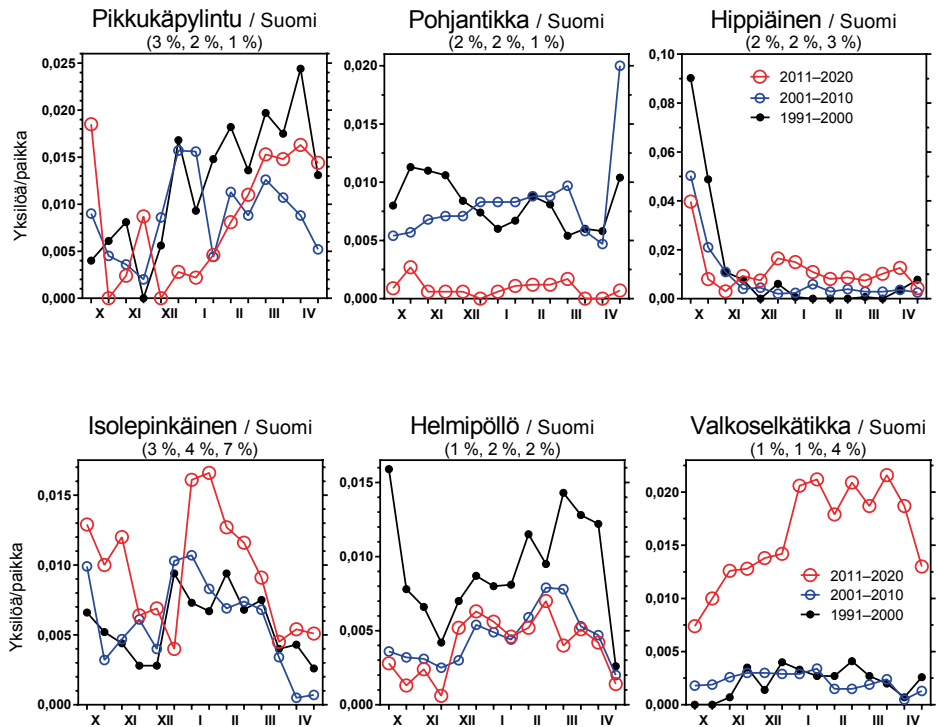
42. Pohjantikan *Picoides tridactylus* (E 9, V 25, L 65) aineistot kertyvät pääosin Pohjois-Suomen ruokintapaikoilta. 1990- ja 2000-luvuilla niitä vieraili melko tasaisesti marraskuusta maaliskuulle – kuvaajien huhtikuun lopun huiput voi tulkita tankkaukseksi pesimäkauden alkaessa. Havaintomäärä romahti hälyttävästi 2010-luvulle tultaessa.

43. Hippiaisiä *Regulus regulus* (E 108, V 35, L 1) on käynyt joillakin Etelä-Suomen ruokintapaikoilla, eniten syysmuuttokauden lopussa. Nämä käynnit ovat vähentyneet vuosikymmenestä toiseen, kun taas talvenaikaiset vierailut ovat lisääntyneet, kun ruokinnoilla on ollut tarjolla hienojakoista ravintoa.

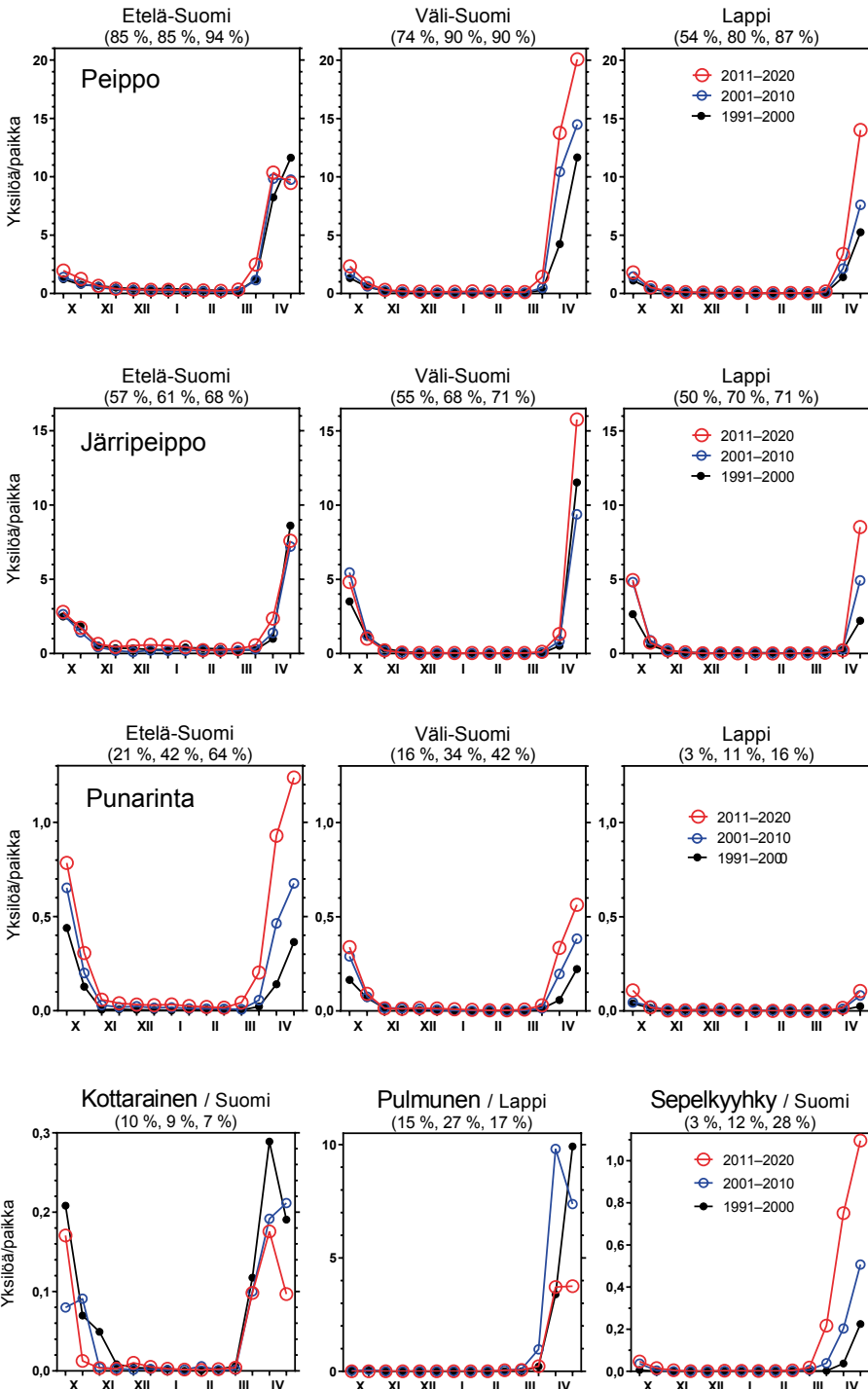
44. Isolepinkäisen *Lanius excubitor* (E 158, V 92, L 25) vierailut ovat painottuneet syksyn alkuun ja keskitalvelle, joulukuun lopun ja maaliskuun alun väliselle ajalle. Lajin yleisyys kasvoi neljä prosenttiyksikköä 1990-luvulta 2010-luvulle ja havaintoja kertyi eniten viime kymmenluvulta.

45. Helmipöllön *Aegolius funereus* (E 37, V 29, L 25) vierailut ovat painottuneet helmi-maaliskuun vaihteeseen, ts. hieman myöhemmäksi talvella kuin varpuspöllön. Helmipöllökanta on vähentynyt noin puoleen viime 30 vuoden aikana niin petoseurannassa kuin ruokintapaikoilla.

46. Valkoselkätikka *Dendrocopos leucotos* (E 78, V 26, L 1) on viime talvina yleistynyt ruokintapaikoilla pesäkannan kasvun myötä. Runsaus hypähti noin viisinkertaiseksi 2000- ja 2010-lukujen välillä. Nykyisin havaintomäärä kasvaa kauden alussa ja huipentuu tammi-maaliskuussa. Lukemat putoavat huhtikuun lopussa joulukuuiselle tasolle.

Runsastunut valkoselkätikka on keskittänyt vierailujaan tammi-maaliskuulle. After recent population recovery the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* has visited the feeding sites most often in midwinter. ARI SEPPÄ

Pulmusia kirjattiin pohjoisilla ruokinnoilla viime vuosikymmenellä harvemmillä paikoilla ja pienempinä parvina kuin aikaisemmin. The Snow Bunting *Plectrophenax nivalis* has notably decreased at the feeding sites of Lapland in the 2010s. ARI SEPPÄ

47. Peippo *Fringilla coelebs* (E 2 364, V 1 589, L 989) on ruokintapaikkojen runsas huhtikuinen kevätvieras. Pieniä määriä viivytteleviä peippoja havaitaan usein ruokintakauden alussa ja jokunen voi yrittää talvehtimista Etelä-Suomessa. Yleisyys on noussut lähelle sataa prosenttia. Huhtikuiset määrät ovat kasvaneet Väli-Suomessa ja Lapissa.

48. Järripeippo *F. montifringilla* (E 1 682, V 1 208, L 854) on syys- ja kevätvieras. Se on selvästi runsaampi lokakuussa kuin peippo, ja talvehtijoita on peippoja enemmän. Koska järripeippo palaa keväällä myöhemmin, ovat huhtikuun alussa vierailevien järrien määrät vaatimattomia peippoon verrattuna. Yleisyys on noussut kaikilla kolmella alueella. Huhtikuiset määrät ovat kasvaneet Väli-Suomessa ja Lapissa. Kahden peippolajin yleisyysindeksejä on osaltaan nostanut lajinmääritystaidon paraneminen, kun mm. talvipukuiset on opittu tunnistamaan aikaisempaa paremmin.

49. Punarinta *Erithacus rubecula* (E 1 192, V 583, L 138) on syys- ja kevätvieras lokakuussa ja huhtikuussa. Muutama on sinnitellyt hengissä ruokintapaikan turvin läpi talven. Lajin yleisyys on kasvanut suuresti, eniten etelässä. Keväinen runsaus on noussut Etelä- ja Väli-Suomessa. Näiden ilmiöiden voi ennustaa voimistuvan jatkossa.

50. Kottarainen *Sturnus vulgaris* (E 368, V 93, L 24) on syys- ja kevätvieras. Lajin yleisyys pieneni kolme prosenttiyksikköä 30 vuodessa ja 2010-luvun runsaudet olivat pieniä, joten kottarainen ilmeisesti taantui myös ruokintapaikoilla.

51. Pulmunen *Plectrophenax nivalis* (E 20, V 74, L 265) on kevätvieras, jonka suurimmat joukot saapuvat Lapin ruokinnoille huhtikuussa. Muuttoparvien esiintymisessä on voimakkaita vuosien välisiä vaihteluita. Kuvasta näkyy merkittäviä pitkäaikaismuutoksia. Pulmunen yleisyys väheni kymmenen prosenttiyksikköä ja runsaus putosi puoleen 2000- ja 2010-lukujen välillä. Viime vuosikymmenellä pulmunen on siis kirjattu harvemmillä paikoilla ja pienempinä parvina kuin aikaisemmin.

52. Sepelkyykky *Columba palumbus* (E 540, V 206, L 129) on kevätvieras, jonka määrä nousee ripeästi maaliskuun lopussa ja huhtikuussa. Muutamia on tavattu lokakuun alussa ja jopa talvella tammikuun lopusta alkaen. Lajin yleisyys on kasvanut 25 prosenttiyksikköä ja runsaus 81 %.

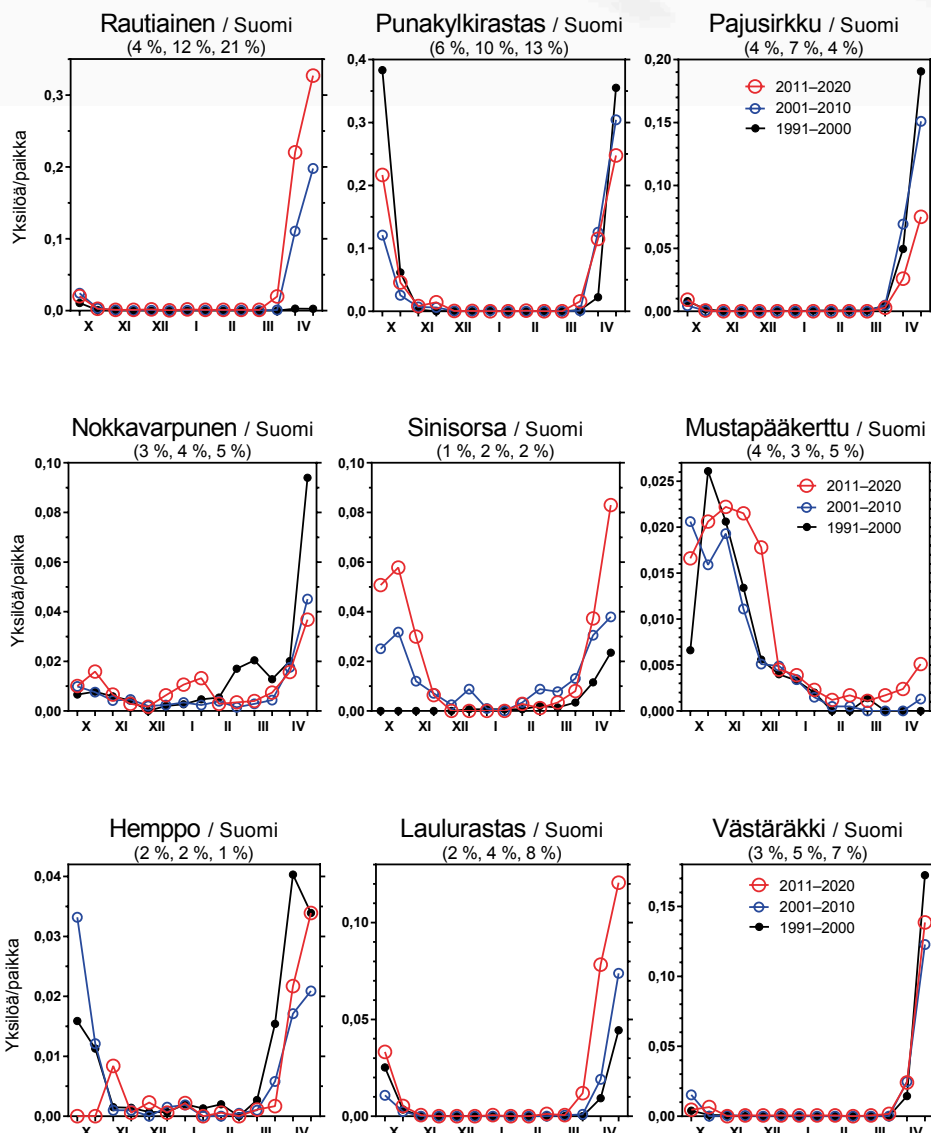
53. Rautiainen *Prunella modularis* (E 444, V 247, L 52) on harvinainen syysvieras lokakuun alussa ja runsaampi huhtikuinen kevätvieras. Aineisto painottuu Etelä- ja Väli-Suomeen. Lajin yleisyys on kasvanut 17 prosenttiyksikköä, ja se on runsastunut kovasti 30 vuodessa. Pessimäkanta on kasvanut vain maltillisesti, joten keväällä muutolta palaavat rautiaiset ovat oppineet käyttämään ruokintapaikkoja.

54. Punakylkirastas *Turdus iliacus* (E 297, V 205, L 59) on syys- ja kevätvieras lokakuussa ja huhtikuussa. Punakyljen yleisyys on kasvanut seitsemän prosenttiyksikköä seurannan aikana, ehkä osin lajin tunnistamisen paranemisen vuoksi. Runsaus ei ole muuttunut.

55. Pajusirkku *Emberiza schoeniclus* (E 131, V 129, L 47) on huhtikuinen kevätvieras. Vain muutama yksilö on yrittänyt talvehtimista ruokintapaikan turvin. Lajin runsaus väheni puoleen 2000- ja 2010-lukujen välillä.

Sepelkyhky on yleistynyt ruokintapaikkojen kevätvierana. At the feeding sites, the Wood Pigeon *Columba palumbus* represents advancing spring visitors. ARI SEPPÄ

56. Nokkavarpusia *Coccothraustes coccothraustes* (E 176, V 42, L 22) on kirjattu eri osissa talvea, kuitenkin selvästi eniten kevätmuuttokaudella huhtikuun lopussa. Runsaus on taantunut lähes puoleen 1990-luvun jälkeen.

57. Sinisorsat *Anas platyrhynchos* (E 80, V 26, L 0) ovat tavallisesti käyneet syksyllä ja keväällä eteläisillä ruokintapaikoilla, jotka sijaitsevat sulan veden lähellä. Havaintomäärä on kasvanut. Laji vieraili 1990-luvulla vain yhdeksällä paikalta, kun paikkoja oli noin 50 kummallakin myöhemmällä vuosikymmenellä.

58. Mustapääkerttu *Sylvia atricapilla* (E 46, V 98, L 94) on harvinainen syysvieras. Talvehtimistä yrittävien runsaus putoaa jyrkästi marras-joulukuussa, ja laji on helmikuussa jo hyvin vähän. 2010-luvun aineistossa on kuitenkin joitakin havaintoja Etelä- ja Väli-Suomen ruokintapaikoilta kautta kevättalven. Monipuolistunut hienojakoisemman ravinnon tarjonta on ilmeisesti parantanut mustapääkerttujen selviytymistä, yhdistettynä leutoihin talviin.

59. Hemppo *Carduelis cannabina* (E 73, V 25, L 5) on Etelä-Suomeen painottuva harvinainen syys- ja kevätvieras. Talvehtijoita on havaittu niukasti. Yleisyys ja runsaus ovat pysyneet ennallaan.

60. Laulurastas *Turdus philomelos* (E 169, V 84, L 16) on syys- ja kevätvieras lokakuun alussa ja huhtikuussa. Yleisyys ja runsaus ovat kasvaneet, mihin on osaltaan voinut vaikuttaa laulurastaan tunnistamisen parantuminen.

61. Västaräkki *Motacilla alba* (E 153, V 85, L 54) on kevätvieras, joka havaitaan eniten huhtikuun lopussa. Muutamia on kirjattu lokakuussa. Västaräkki on ruokavieraana yleistynyt.

Marjat ja hedelmät ovat räkätirastaan mieluista ruokaa. The Fieldfare *Turdus pilaris* likes to eat berries and fruits.
ARI SEPPÄ

Kiitokset

Kiitokset lintujen ruokkijoille, jotka ovat keränneet hienot havaintosarjat. Luettelo osallistujista kolmena viime talvena on liitteessä 1 (aikaisempien vuosien luettelot ovat edellisissä raporteissa). Linnustonseurannan kannalta ovat tärkeitä Ossi Ala-Mantilan Ruokavirastossa keräämät tiedot linnunruokien tuonnista. Aleksi Lehikoisen kommentit paransivat käsikirjoitusta.

Osallistu sinäkin! Havainnointi on hauskaa eikä velvoita kohtuuttomasti – jo muutaman puolen kuukauden jakson tiedot ovat käyttökelpoisia. Tulokset voi palauttaa netin Lintulautapalvelussa tai paperilomakkeella.

Seurannan julkaisut, ohjeet ja lomakkeet ovat saatavissa nettiosoitteesta: <http://www.luomus.fi/fi/ruokintapaikkaseuranta>.

Voit myös ilmoittautua postikortilla os. Linnustonseuranta, Luonnontieteellinen keskusmuseo, PL 17, 00014 Helsingin yliopisto tai sähköpostitse os. linnustonseuranta@luomus.fi.

Kirjallisuus

Ilmasto-opas 2020: <https://ilmasto-opas.fi/fi/>.

Ruosteenoja, K., Jylhä, K. & Kämäräinen, M. 2016: Climate projections for Finland under the RCP forcing scenarios. – *Geophysica* 51(1): 17–50.

Väisänen, R. A. 1996: Pähkinänakkelit 1995 – suurvauhdin Suomen ruokintapaikoille (Occurrence of the Nuthatch at bird feeding sites in Finland in winter 1995/96). – *Linnut* 31(5): 28–31.

Väisänen, R. A. 2001: Lapin ruokintapaikkojen talvilinnut (Abundance of the 16 most common bird species at winter feeding sites in Finnish Lapland). – *Linnut-vuosikirja* 2000: 131–140.

Väisänen, R. A. 2008: Talviruokintapaikkojen lintujen seuranta 1989–2007 (Changes in frequency and abundance of 63 bird species at winter feeding sites in Finland during 19 winters 1988/1989–2006/2007). – *Linnut-vuosikirja* 2007: 60–79.

Väisänen, R. A. 2014: Ruokintapaikkojen linnusto Lapissa 25 talvena 1989–2013 (Abundance of bird species at winter feeding sites in Finnish Lapland in 1989–2013). – *Linnut-vuosikirja* 2013: 97–107.

Väisänen, R. A. 2018: Ruokintapaikkojen linnuston muutokset 29 talvena 1989–2017 eri osissa Suomea (Long-term changes in frequency and abundance of bird species at winter feeding sites in Finland during 29 winters 1988/1989–2016/2017). – *Linnut-vuosikirja* 2017: 32–47.

Väisänen, R. A. & Hildén, O. 1993: Talitiainen yleisin, keltasirku runsain ruokavieras. Lintujen ruokintapaikkatutkimuksen neljä ensimmäistä talvea (Monitoring of winter birds at feeding sites in Finland). – *Linnut* 28(1): 7–13.

Summary: Frequency and abundance of 61 bird species at feeding sites in Finland in 1990/1991–2019/2020

■ Birds were counted all over Finland at 936 winter feeding sites by voluntary bird-watchers during 30 winters by the Finnish version of the garden bird survey. Counting lasted from 1 October to 30 April, covering 14 half-months. For each species, at least the maximum number of individuals simultaneously observed on the “best day” was reported from each period. Data were analyzed for the whole country and for three zones South Finland (250 km from south to north), Middle Finland (450 km) and Lapland (400 km). Well-studied periods within each site and winter were averaged for three decades 1991–2000, 2001–2010 and 2011–2020, resulting species-specific densities in 14 periods for the decades of each area.

Import of sunflower seeds, peanuts and other foods of winter birds to Finland has strongly increased in 40 winters (Fig. 2A). Weights on 21 foods offered in the winter were collected from 5,130 feeding sites and used to calculate averages for the last 30 winters. To avoid the effect of statistical outliers of the weight data (about 200 cases with total weight 400–1,750 kg of different foods in one winter) I used presence-absence data of foods per site in each winter to calculate the frequencies of the 12 most common foods in 30 winters (Fig. 2B–D).

Diagrams of 61 most common species have 14 half months on the x-axis and abundance on the y-axis. Abundance curves are presented separately for the three decades. Diagram may contain data of whole Finland (Suomi) or South Finland (Etelä-Suomi), Middle Finland (Väli-Suomi) and North Finland (Lappi). Below the title of the diagrams of the Great Tit (*Parus major*; species no. 1) are the number of feeding sites monitored in different parts of Finland during the three decades (data of each winter from a feeding site have been treated as a “site”; thus one feeding site may maximally occur as 30 independent “sites” in the calculations). The Great Tit was found in each feeding site in each year. Above the diagrams of the other species there are three percentages, which indicate frequency, meaning the proportion of “sites” where the species in question was observed compared with the Great Tit.

Viittaamisohje To be cited

Väisänen, R. A. 2021: Ruokintapaikkojen linnuston talvenaikaiset vaihtelut 1991–2020. – *Linnut-vuosikirja* 2020: 30–45.

Väisänen, R. A. 2021: Frequency and abundance of 61 bird species at feeding sites in Finland in 1990/1991–2019/2020. – *Linnut-vuosikirja* 2020: 30–45 (in Finnish with English summary).

Liite 1. Ruokintapaikkojen seurantaan talvena 2018–2020 osallistuneet 259 henkilöä ja paikkaa havaintojenkeruualueittain. Paikkaa kuvaavan rivin alussa on osallistumistalvien määrä talvesta 1989 lukien ja aloitusvuosi.

Appendix 1. Observers in winters 2018–2020 and the municipalities of feeding sites, grouped into the areas of BirdLife Finland. Before the name are the number of participating winters since 1989 and the first winter.

2. Turun Lintutieteellinen Yhdistys

21	2000	Soili Laaksonen (Laitila)
19	2000	Eeva Tiilikainen (Kaarina)
19	2000	Maija Rajamäki-Nieminen (Kaarina)
19	2002	Marja Elonsalo (Kaarina)
15	2006	Hannu Ali-Eskola (Kaarina)
8	2011	Esa Lehikoinen (Turku)
8	2013	Jouko Pitkänen (Paimio)
6	2015	Markku Heinonen (Parainen)
5	2016	Kalle Rainio (Kaarina)
5	2016	Lauri Kleemola (Salo)
5	2016	Marja-Liisa Rajasaari (Salo)
5	2016	Rauno Varjonen (Vehmaa)
4	2016	Sanna Pitkänen (Sauvo)
1	2020	Esko Gustafsson (Kaarina)
1	2020	Juha Mäkelä (Kaarina)

3. Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa

29	1989	Heimo Väisänen (Vihti)
26	1995	Tuula Santala (Helsinki)
25	1995	Inga-Liisa Kautto (Helsinki)
24	1995	Seppo Lindegrén (Pornainen)
22	1999	Erkki Tietäväinen (Raasepori)
21	2000	Seppo Sarlin (Helsinki)
18	2002	Markku Wennervirta (Inkoo)
18	2003	Antti Mikala (Espoo)
16	2005	Juhani Timonen (Kauniainen)
14	2007	Leena Airikkala (Kirkkonummi)
13	2008	Christer Buddgård (Inkoo)
12	2008	Mikael Ranta (Raasepori)
10	2010	Riitta Korpinen (Espoo)
9	2012	Deisi Nordlund (Inkoo)
8	2013	Marjukka Modig (Vantaa)
7	2006	Mikko Koho (Hanko)
6	2015	Edward Klun (Vantaa)
5	2014	Eeva Haapio (Espoo)
4	2017	Anita Toivonen (Helsinki)
4	2017	Markku Kleemola (Kirkkonummi)
3	2017	Joni Sundström (Espoo)
3	2017	Mauri Rautkari (Helsinki)
2	2019	Mikko Nykyri (Espoo)

4. Porvoon Seudun Lintuyhdistys

32	1989	Ralf Rikberg (Loviisa)
16	2005	Pentti Komulainen (Lapinjärvi)
4	1989	Hannu Sarvanne (Porvoon mlk)

5. Kymenlaakson Lintutieteellinen Yhdistys

17	2004	Pentti Niemi (Kouvola)
6	2015	Jukka Seppälä (Kouvola)
4	1993	Tero Ilomäki (Hamina)
1	2020	Eetu Paljakka (Kouvola)
1	2020	Markku Metso (Kouvola)

6. Etelä-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys

23	1998	Sirkka-Liisa Vaalivirta (Savitaipale)
18	2003	Olli-Pekka Kuhanen (Taipalsaari)
17	2004	Irmeli Ojanne (Imatra)
17	2004	Ritva Ruti (Lappeenranta)
14	2003	Vilho Kärmeniemi (Savitaipale)
13	2008	Sirkka-Liisa Vaalivirta (Savitaipale)
11	2010	Helena Lamberg (Imatra)
9	2011	Kari Rintalahti (Luumäki)
6	2015	Seppo Löfgren (Lappeenranta)
2	2019	Miia Pirttilä (Taipalsaari)

7. Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys

20	2001	Raija Järvenpää (Hollola)
18	2000	Seppo Sarlin (Padasjoki)
15	2006	Eira Laiho (Lahti)
6	2015	Leena Lehtinen (Lahti)

8. Kanta-Hämeen Lintutieteellinen Yhdistys

21	2000	Soila Kaivanto-Juhola (Hausjärvi)
20	2000	Tuula Voutilainen (Hämeenlinna)
9	2012	Tytti Eronen (Loppi)
7	2014	Tytti Eronen (Loppi)
4	2004	Kauko Kuusela (Hattula)
3	2018	Martti Heikinheimo (Janakkala)
2	2011	Salme ja Aarno Tuomola (Janakkala)
2	2018	Terhi Westerberg (Hämeenlinna)

9. Lounais-Hämeen Lintuharrastajat

22	1999	Asko Vainio (Ypäjä)
8	2013	Maija Sillanpää (Ypäjä)
7	2014	Reijo Leino (Forssa)
2	2019	Heikki Tuominen (Somero)

10. Pirkanmaan Lintutieteellinen Yhdistys

21	1999	Liisa Lilvanen-Pelkonen (Akaa)
16	2003	Yrjö Arajuuri (Orivesi)
16	2004	Minna Innala (Valkeakoski)
16	2005	Kaarina Davis (Hämeenkyrö)
14	2006	Risto Salonen (Hämeenkyrö)
13	2007	Harry Backman (Kangasala)
13	2008	Jari Seppälä (Ylöjärvi)
7	2014	Markku Ranta-Eirola (Valkeakoski)
6	2015	Ritva Valttonen (Vesilahti)
5	2016	Antero Alho (Ylöjärvi)
5	2016	Antero Alho (Ylöjärvi)
4	2017	Matti Koskeniemi (Ylöjärvi)
4	2017	Pauliina Gröndahl (Valkeakoski)
2	2019	Helena Pesonen (Ikaalinen)
1	2019	Jorma Lehti (Hämeenkyrö)
1	2019	Kim Hietikko (Tampere)

11. Porin Lintutieteellinen Yhdistys

32	1989	Ilkka Kuvaja (Säkylä)
26	1995	Markku Kantola (Säkylä)
21	2000	Juha T. Tanttu (Pori)
20	1999	Maija Orpo (Säkylä)
10	2010	Kirsti Mäkinen (Pori)
9	2011	Outi Jalkanen (Ulvila)
9	2012	Liisa Marjanen (Säkylä)

12. Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys

32	1989	Ingmar Rosengård (Kristinestad)
10	2009	Ismo Nousiainen (Kauhajoki)
6	2015	Niina Tuovinen (Kauhajoki)

14. Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys

32	1989	Ossi Hemminki (Kauhava)
28	1993	Jorma Sivunen (Seinäjoki)
17	2004	Kauko Lamminen (Mänttä-Vilppula)
3	2018	Eeva Nikkola-Sahlgberg (Ilmajoki)
2	2019	Eeva Nikkola-Sahlgberg (Ilmajoki)
1	2018	Pertti Sulkava (Keuruu)
1	2019	Niko Mäkelä (Alajärvi)
1	2019	Seppo Ojala (Lapua)
1	2020	Harri Hutri (Seinäjoki)

15. Keski-Suomen Lintutieteellinen Yhdistys

26	1995	Timo Lavola (Jämsä)
23	1998	Seppo Mertanen (Äänekoski)
18	2003	Esa Särkkä (Petäjävesi)
15	2003	Riitta-Liisa Heikkinen (Jyväskylä)
15	2006	Pekka Kiho (Jyväskylä)
8	2011	Timo Kytömäki (Laukaa)
6	2011	Tomi Hakkari (Äänekoski)
3	2018	Vesa Virtanen (Toivakka)
1	2018	Jouko Kauppinen (Jyväskylä)
1	2018	Markku Vihava (Viitasaari)
1	2019	Jarmo Jokinen (Muurame)
1	2020	Hannu Eskonen (Jyväskylä)

16. Etelä-Savon Lintuharrastajat Oriolus

32	1989	Olavi Eskelinen (Heinävesi)
26	1995	Tuula Näräinen (Kangasniemi)
23	1998	Anja ja Pekka Paavilainen (Mikkeli)
21	1998	Anja Kupiainen (Savonlinna)
21	2000	Lauri Halonen (Mikkeli)
20	2000	Anja Äikäs (Kangasniemi)
5	2016	Terhi Armanto (Juva)
4	2016	Terhi Armanto (Juva)
4	2017	Risto Sulkava (Heinävesi)
2	2019	Marja-Liisa Hintsanen (Sulkava)
1	2020	Heli Kuurne (Kangasniemi)
1	2020	Ulla Maija Rossi (Heinävesi)

17. Lintuyhdistys Kuikka (Pohjois-Savo)

22	1999	Anne Nupponen (Varkaus)
16	2002	Raimo Suomalainen (Varkaus)
15	2006	Timo Perätie (Kaavi)
10	2011	Eini ja Pertti Räsänen (Kaavi)
10	2011	Tarja Rönkä (Iisalmi)
8	2013	Tuula Vanamo (Tervo)
7	2014	Penntti Hirvonen (Keitele)
5	2016	Mikko Keski-Karhu (Siilinjärvi)
4	2015	Ari Tossavainen (Suonenjoki)
1	2018	Jari Jokela (Siilinjärvi)
1	2020	Jukka A. Salmi (Varkaus)
1	2020	Kaisa Savolainen (Tervo)
1	2020	Marja Tenhunen (Tuusniemi)
1	2020	Tellervo Kauhanen (Leppävirta)

18. Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys

16	2004	Aila Lattu (Kitee)
15	2006	Auli Patjas (Outokumpu)
11	2010	Hannu Mähönen (Joensuu)
8	2013	Tuula Pirmes (Joensuu)

19. BirdLife Keski-Pohjanmaa

32	1989	Alisa Äijänen (Kokkola)
29	1992	Mats Björklund (Pedersöre)
26	1995	Tuomas Kiviniemi (Kokkola)
5	2016	Matti Sykkö (Kokkola)

20. Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys

28	1993	Auli Wilenius-Juola (Oulu)
28	1993	Raili Ritola (Pudasjärvi)
21	1999	Ari Lapinkangas (Oulu)
17	2003	Ari Lapinkangas (Oulu)
12	2009	Sini Riithiaho (Haapavesi)
10	2011	Esa Aalto (Oulu)
6	2008	Oiva Latvalehto (Oulu)
5	2015	Onni Tauriainen (Ii)
5	2016	Mari Parkkari (Oulu)
4	2017	Anssi Hietaharju (Oulainen)
2	2019	Alpo Huhmarniemi (Oulu)
2	2019	Hannu Moberg (Oulu)
1	2020	Pekka Majuri (Liminka)
1	2020	Tuomas Salste (Oulu)

21. Kainuun Lintutieteellinen Yhdistys

32	1989	Eino Karjalainen (Sotkamo)
25	1995	Pirjo Mulari (Sotkamo)
13	2008	Eino Karjalainen (Sotkamo)
8	2012	Samuli Lappalainen (Kajaani)
5	2015	Keijo Meriläinen (Kuhmo)
5	2016	Anitta Partanen (Kajaani)
5	2016	Anitta Partanen (Sotkamo)
5	2016	Teppo Piira (Sotkamo)

22. Kemi-Tornion Lintuharrastajat Xenus

32	1989	Anja Suopajarvi (Tornio)
27	1994	Kaarina Yli-Hukkala (Kemi)
27	1994	Tellervo Rauhala (Kemi)
24	1996	Jouko Kärkkäinen (Kemi)
24	1996	Matti Pietilä (Tornio)
19	2002	Elina Taskila (Tornio)
18	2002	Veli-Matti Korpimäki (Simo)
18	2003	Erkki Lehtikoinen (Kemi)
13	2008	Terttu Keränen-Kvist (Tornio)
13	2008	Terttu Keränen-Kvist (Tornio)
12	2007	Tuomo Karplund (Kemi)

12	2009	Tuula Laasanen (Kemi)
7	2014	Tuomo Miettunen (Kemi)
6	2015	Sisko Ainassaari (Simo)
5	2015	Perttu Kujala (Kemi)
5	2015	Sisko Ainassaari (Simo)
4	2017	Jouko Kärkkäinen (Simo)
4	2017	Tuomo Karplund (Kemi)
3	2016	Jouko Mäkyänen (Kemi)
2	2019	Perttu Kujala (Kemi)

23. Lapin lintutieteellinen yhdistys

32	1989	Jorma V. A. Halonen (Pello)
32	1989	Maija Ylisirniö (Posio)
32	1989	Pekka Paarmann (Sodankylä)
30	1991	Arvi Ala (Kittilä)
30	1991	Juhani Aro (Kittilä)
30	1991	Juhani Honkola (Inari)
29	1991	Olli Soutukorva (Muonio)
28	1991	Hannu Jauhiainen (Rovaniemi)
28	1991	Maria Matala (Rovaniemi)
27	1993	Jouni Aikio (Inari)
26	1995	Eeva Pyhtilä (Rovaniemi)
24	1997	Kari V. Markkanen (Inari)
23	1998	Martti Kempainen (Pello)
22	1999	Arja Ollikainen (Pello)
21	1995	Eine Kaarlejärvi (Ranua)
21	2000	Anja Haavikko (Rovaniemi)
21	2000	Eira Salmela (Sodankylä)
21	2000	Kirsti Pelkonen (Pelkosenniemi)
21	2000	Pirjo Huttunen (Enontekiö)
20	2000	Pirjo Viherälä (Rovaniemi)
19	2002	Vesa Perttunen (Rovaniemi)
18	2003	Jukka Väänänen (Rovaniemi)
18	2003	Kerttu Laurila (Muonio)
18	2003	Martta Lammassaari (Rovaniemi)
17	2002	Ritva Knuuti (Ranua)
17	2003	Helvi Kärkkäinen (Rovaniemi)
17	2004	Tuulikki Karinen (Rovaniemi)
13	2008	Eino Tammela (Ylitornio)
13	2008	Paula Lehtonen (Kittilä)
12	2009	Jukka Simula (Rovaniemi)
12	2009	Pekka Ränin (Pello)
11	2009	Anna-Maija Särkelä (Salla)
10	1991	Eila Ylilokka (Savukoski)
8	2013	Kristiina Johansson (Enontekiö)
7	2014	Anja Vest (Inari)
6	2014	Mauri Sydänmetsä (Inari)
5	2016	Pirkka Aalto (Kemijärvi)
5	2016	Timo J. Leppänen (Enontekiö)
2	2019	Anja Akujärvi (Inari)
2	2019	Anna Heiskanen (Rovaniemi)
2	2019	Anne-Mari Väisänen (Rovaniemi)
2	2019	Esko Nevala (Rovaniemi)
2	2019	Hilikka Suomalainen (Kittilä)
2	2019	Ismo Kreivi (Rovaniemi)
2	2019	Juhani Jalkanen (Rovaniemi)
2	2019	Marja Sirkka (Pello)
2	2019	Markku Sirkka (Pello)
2	2019	Pekka Peltoniemi (Kolari)
1	2020	Jouni Aikio (Inari)
1	2020	Jukka Väänänen (Rovaniemi)

24. Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus

28	1993	Tapio Hietaniemi (Tuusula)
26	1995	Eero Vilpas (Hyvinkää)
20	2001	Eero Vilpas (Hyvinkää)
9	2011	Laura Kujansuu (Tuusula)
6	2015	Päivi Kallioniemi (Tuusula)
6	2015	Reijo Mikkonen (Tuusula)
4	2017	Olli Okko (Tuusula)
3	2016	Lea Koskinen (Mäntsälä)

26. Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki

1	2018	Anni Koskinen (Siuntio)
---	------	-------------------------

29. Rauman Seudun Lintuharrastajat

19	2002	Esa Helander (Rauma)
16	2005	Keijo Aaltonen (Eurajoki)
12	2009	Juha Saarnio (Pyhäranta)
8	2011	Carita Ihalainen (Eurajoki)
7	2012	Rauni Salikka (Eurajoki)
7	2012	Rauni Salikka (Eurajoki)